

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

Zhodnocení exportu z České republiky do vybrané země

Bc. Pavlína Zahálková

© 2019 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Pavlína Zahálková

Podnikání a administrativa

Název práce

Zhodnocení podmínek exportu z České republiky do vybrané země

Název anglicky

Evaluation of Export Conditions from the Czech Republic to the Selected Country

Cíle práce

Cílem práce bude vyhodnocení podmínek exportních příležitostí z České republiky do vybrané nečlenské země Evropské unie. Podstatou práce bude prověření státních i nestátních podpor, obchodních bariér a jiných vlivných faktorů na export z České republiky do nečlenské země Evropské unie prostřednictvím ekonometrického modelu. Výstupem práce bude souhrn doporučení a inovativních námětů na zlepšení vyjednávacích i realizačních podmínek exportu z České republiky do vybrané země.

Metodika

Hlavním metodickým rámcem budou analýzy a deskriptivní komparační metody, které poskytnou základní i rozšířené údaje o současném stavu exportu z České republiky do nečlenských států Evropské unie. Klíčovou metodou řešení bude ekonometrický model, který vyhodnotí vybrané proměnné tak, aby byly základem pro doporučení. Teoretická část práce bude vedena metodami deskripce odborných a vědeckých textů. V aplikační části práce budou použity metody sekundárního výzkumu a jejich výsledky zpracovány vyhodnocovacími metodami z oblasti statistiky, logiky, dedukce a syntézy jako zdroje vhodnými pro konstrukci ekonometrického modelu.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

export, mezinárodní obchod, rizika, podpora exportu, Evropská unie

Doporučené zdroje informací

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. KATEDRA OBCHODU A FINANČÍ, – HEŠ, A. *Základy mezinárodního obchodu*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2005. ISBN 978-80-213-1406-1.

GULIGVÁ, S. *Mezinárodní obchodní a diplomatický protokol*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3777-5.

OBCHOD A FINANCE 2013 (PRAHA, ČESKO), – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA. *Obchod a finance 2013 = Trade and Finances 2013 : sborník příspěvků z mezinárodní konference konané ve dnech 18-19. dubna 2013 na České zemědělské univerzitě v Praze pod garancí katedry obchodu a financí, Provozně ekonomické fakulty*. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2013. ISBN 978-80-213-2383-4.

SMUTKA, L. – AHMOUDA, M. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA. *The impact of oil exports on economic growth – the case of Libya Mousbah Ahmouda ; supervisor Luboš Smutka [rukopis]*. Disertační práce. Praha: 2014.

ŠÍPEK, L. – CIMLER, P. – VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ. *Obchod ČR v podmínkách ekonomické krize*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1704-9.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Aleš Heš, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2018

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 08. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zhodnocení podmínek exportu z České republiky do vybrané země", jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu doc. Ing. Aleši Hesovi, CSc. za odborné vedení mé práce. Velmi bych také chtěla poděkovat celé mé rodině, bez které bych tuto práci nemohla dokončit.

Zhodnocení podmínek exportu z České republiky do vybrané země

Abstrakt

Cílem práce je vyhodnocení současného stavu exportu z České republiky do vybrané země mimo Evropskou unii. Pro vlastní oblast zkoumání byly vybrány země Latinské Ameriky, které jsou významným potenciálem pro český export. Podrobněji se práce věnuje zemi Argentině. V teoretické části práce jsou zpracovány sekundární publikační zdroje, které se zabývají mezinárodní obchodní výměnou mezi Evropskou unií, potažmo Českou republikou a zeměmi Jižní Ameriky. Pozornost je zvláště věnována zemi Argentině. Jsou zde definovány klíčové pojmy mezinárodního obchodu a metodou deskripce odborných publikací jsou zpracovány teoretická východiska a prostředí mezinárodního obchodu České republiky s uvedenou destinací. Součástí této části je analýza proexportní politiky České republiky, kde jsou popsány cíle a plány proexportní strategie na období let 2012–2020. V závěru teoretické části práce jsou zhodnoceny podmínky vývozu do regionu Latinské Ameriky, ve vazbě na možnosti proniknutí českých firem na trh v Argentině. Praktická část obsahuje ekonometrický model, který vyhodnotil závislé a nezávislé proměnné na základě změn variabilních faktorů. Jsou zde demonstrovány vazby mezi vybranými proměnnými, například jak se změní výše exportu do vybrané země při změně celkového exportu z České republiky, vývoje kurzu české koruny k euru a argentinskému pesu, hladině inflace, apod. V závěru práce jsou zpracována doporučení a inovativní návrhy na lepší podmínky exportu českých firem do zkoumané oblasti.

Klíčová slova: export, mezinárodní obchod, bariéry vstupu, proexportní politika, Evropská unie, Latinská Amerika, Argentina, ekonometrie, prognóza

Evaluation of Export Conditions from the Czech Republic to the Selected Country

Abstract

The aim of the thesis is to evaluate the current state of the Czech Republic's exports to a selected country outside of the European Union. Latin American countries, having a significant potential for the Czech Republic's exports, have been chosen as a research area. Particularly Argentina is dealt with in more detail in the thesis. In the theoretical section, secondary sources dealing with international trade exchanges between the European Union, the Czech Republic in particular, and South American countries are analysed. Special attention is paid to Argentina. The key terms of international trade are defined here and the theoretical background and the environment of international trade between the Czech Republic and the selected destination are described using the method of description of professional publications. A part of this section is the analysis of the Czech Republic's pro-export policy, describing the goals and plans of the pro-export strategy for 2012–2020. At the end of the theoretical part, the situation of the exports to the Latin American region is assessed in relation to the possibility of the Czech companies penetrating the market in Argentina. The practical section contains an econometric model that has evaluated dependent and independent variables based on changes in the variable factors. Links between the selected variables are demonstrated here – for example the way an export amount to the selected country changes when the Czech Republic's total exports change, the development of the Czech koruna against the euro and the Argentine peso, the inflation rate, etc. The conclusion of the thesis provides recommendations and innovative suggestions for better conditions of the Czech companies' exports to the countries in the research area.

Keywords: export, international business, trade barriers, pro-export policy, European Union, Latin America, Argentina, econometry, prognosis

Obsah

1 Úvod	14
2 Cíl práce a metodika	15
2.1 Metodika ekonometrického modelu	16
3 Teoretická východiska	23
3.1 Mezinárodní obchod.....	23
3.1.1 Import	24
3.1.2 Export	25
3.2 Exportní strategie České republiky 2012–2020	25
3.2.1 Pilíře proexportní strategie	26
3.2.1.1 I. pilíř - zpravodajství pro export	27
3.2.1.2. II. pilíř - rozvoj exportu	28
3.2.1.3 III. pilíř - rozvoj obchodních příležitostí	31
3.2.2 Prioritní a zájmové země exportu ČR	34
3.2.3 Vize proexportní strategie	34
3.2.4 Cíle proexportní strategie	35
3.2.5 Vývoj exportu v roce 2019	36
3.2.6 Oblast Latinské Ameriky.....	39
3.2.6.1 Potenciál Latinské Ameriky	41
3.2.6.2 Obchodování s Latinskou Amerikou	41
3.2.6.3 Bariéry vstupu na latinskoamerický trh	45
3.2.6.4 Obchodní vztahy EU s Latinskou Amerikou.....	46
3.2.6.5 CzechTrade a CzechInvest	47
3.2.6.6 Argentina	48
4 Ekonometrický model vývoje exportu z ČR do Argentiny	53
4.1 Podkladová data	53
4.2 Odhad konečné podoby modelu (metoda BMNČ)	56
4.3 Verifikace LRM	57

4.3.1	Ekonomická verifikace modelu	57
4.3.2	Statistická verifikace modelu	59
4.3.3	Ekonometrická verifikace modelu	60
4.4	Prognóza vývoje exportu z České republiky do Argentiny na minimálně tři období dopředu.....	64
5	Shrnutí a doporučení.....	70
6	Závěr	73
7	Seznam použitých zdrojů	75
7.1	Tištěné dokumenty.....	75
7.2	Elektronické dokumenty a webové portály	76
8	Přílohy.....	77

Seznam grafů

Graf 1: Test normalita reziduí.....	63
Graf 2: Objem Exportu z ČR do Argentiny.....	65
Graf 3: Objem exportu z ČR.....	66
Graf 4: Objem exportu z ČR do Latinské Ameriky.....	66
Graf 5: Objem exportu z ČR do Německa.....	66
Graf 6: Objem HDP ČR.....	67
Graf 7: Míra inflace ČR.....	67
Graf 8: Vývoj kurzu EUR/CZK.....	68
Graf 9: Vývoj kurzu ARS/CZK.....	68
Graf 10: Objem exportu z ČR v minulém roce.....	69

Seznam tabulek

Tabulka 1: Zahraníční obchod se zbožím v přeshraničním pojetí za rok 2018 a 2019.....	37
Tabulka 2: Oblast Latinské Ameriky.....	39
Tabulka 3: Korelační matice.....	55
Tabulka 4: Korelační matice - postupná diference.....	56
Tabulka 5: Model OLS.....	56
Tabulka 6: Ekonomická verifikace odhadnutých parametrů.....	58
Tabulka 7: Testování významnosti.....	60
Tabulka 8: Test autokorelace.....	61
Tabulka 9: Test Heteroskedasticita.....	62
Tabulka 10: Test normalit reziduí.....	63
Tabulka 11: Prognóza 2019-2021.....	64
Tabulka 12: Zahraníční obchod podle zemí (dle výše vývozu v tis. CZK).....	77
Tabulka 13: Zahraníční obchod podle zboží (dle výše vývozu v tis. CZK).....	85
Tabulka 14: Vývozní země z oblasti Latinské Ameriky.....	90
Tabulka 15: Vývozní produkty z ČR do Latinské Ameriky.....	91
Tabulka 16: Vývozní produkty z ČR do Argentiny.....	95

Tabulka 17: Podkladová data pro ekonometrický model97

Tabulka 18: Podkladová data pro ekonometrický model - v postupných diferencích.....98

Seznam obrázků

Obrázek 1: Převažující pozice ČR v produkčním hodnotovém řetězci35

Obrázek 2: Mapa Latinské Ameriky40

Seznam použitých zkratk

ARS – Argentinské peso

BMNČ - Běžná metoda nejmenších čtverců

CSR – Společenská odpovědnost firem (z ang. Corporate Social Responsibility)

ČEB – Česká exportní banka

ČR – Česká republika

ČRFI – Česká rozvojová finanční instituce

ČZU – Česká zemědělská univerzita v Praze

EGAP – Exportní garanční a pojišťovací společnost

EU – Evropská unie

EUR - Euro

HDP – Hrubý domácí produkt

LRM – Lineární regresní model

MADB – Databáze tržních příležitostí

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu

MZV – Ministerstvo zahraničních věcí

MF – Ministerstvo financí

MO – Ministerstvo obrany

MZ – Ministerstvo zdravotnictví

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

Strategie – Exportní strategie České republiky na období 2012 – 2020

uhat - Odhadnutá rezidua ů

USD – Americký dolar

1 Úvod

Diplomová práce je zaměřena na zhodnocení současného stavu exportu z České republiky do země mimo Evropskou unii. Pro tento účel byla vybrána oblast Latinské Ameriky, konkrétně stát Argentina, jakožto země s velkým potenciálem pro rozvoj exportu.

V úvodu teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy mezinárodního obchodu, jako například export a import. Práce stručně popisuje exportní politiku České republiky, respektive je zde vysvětlena proexportní strategie, která je v tuto chvíli v platnosti pro rok 2012-2020. V této části jsou také zhodnoceny možnosti rozvoje obchodu v zemích Latinské Ameriky, a současně možné bariéry vstupu na tyto trhy. V neposlední řadě je zde detailněji popsán jak potenciál k rozvoji obchodu, tak tarifní a netarifní opatření k obchodu v Argentině.

Praktická část obsahuje sestavený ekonometrický model, který hodnotí závislé proměnné na základě změn ostatních faktorů. Vysvětlovanou proměnnou je vývoj exportu z České republiky do Argentiny. Tento model vyjadřuje, jak se například změni výše exportu do vybrané země, při změně celkového exportu z České republiky, vývoje kurzu české koruny k euru a argentinskému pesu, hladině inflace apod.

2 Cíl práce a metodika

Cílem práce je vyhodnocení podmínek exportních příležitostí z České republiky do vybrané nečlenské země Evropské unie. Podstatou práce je prověření státních i nestátních podpor, obchodních bariér a jiných vlivných faktorů na export z České republiky do nečlenské země Evropské unie, prostřednictvím ekonometrického modelu.

Výstupem práce je souhrn doporučení a inovativních námětů na zlepšení vyjednávacích i realizačních podmínek exportu z České republiky do vybrané země.

Ke splnění hlavního cíle byly stanoveny následující dílčí cíle:

1. Formulace a popis struktury metodiky práce.
2. Definice klíčových pojmů mezinárodního obchodu.
3. Popis a analýza současného stavu exportní politiky České republiky.
4. Vyhodnocení potenciálu exportu zboží do zemí Latinské Ameriky.
5. Konstrukce ekonometrického modelu při zhodnocení vazeb mezi zvolenými proměnnými a následná prognóza na následující období.

Hlavním metodickým rámcem jsou analýzy a deskriptivní komparační metody, které poskytnou základní i rozšířené údaje o současném stavu exportu z České republiky do nečlenských států Evropské unie.

Klíčovou metodou řešení je ekonometrický model, který hodnotí vybrané proměnné tak, aby byly základem a odborným podkladem pro doporučení a inovativní návrhy.

Teoretická část práce je vedena metodami deskripce odborných a vědeckých textů. V aplikační části práce jsou použity metody sekundárního výzkumu a jejich výsledky zpracovány vyhodnocovacími metodami z oblasti statistiky, logiky, dedukce a syntézy, jako zdroje vhodné pro konstrukci ekonometrického modelu.

2.1 Metodika ekonometrického modelu

Ekonometrie je vědní disciplína, která vznikla ve třicátých letech a spojuje obory jako je ekonomie, matematika a statistika. Předmětem této vědy je, na základě těchto oborů, kvantifikace vztahů mezi ekonomickými veličinami pro modelování vývoje zkoumaného jevu (Tvrdoň, 2015).

Už začátkem dvacátého století se v zemích s dobře rozvinutou tržní ekonomikou používají tzv. barometry vývoje. Nejznámější jsou zřejmě harvardské barometry, které se používaly na předpovídání vývoje peněžního, kapitálového a zbožního trhu (Tvrdoň, 2015).

I když v Americe se používání ekonometrie v praxi datuje už do doby kolem největší hospodářské krize, v socialistických zemích byla ekonometrie, jakožto i kybernetika a podobné vědní disciplíny, považována za něco nemístného a možné přínosy pro ekonomiku byly zamítnuty. V průběhu šedesátých let se ale ekonomové z těchto států snažili dokázat možnou aplikovatelnost některých ekonometrických postupů v hospodářském systému, ale velká část poznatků, zejména z oblasti tržních vztahů nebyla využita (Tvrdoň, 2015).

Dnes je v zemích s tržní ekonomikou ekonometrie jedna z nejvýznamnějších disciplín. Aplikace jejích poznatků jsou velmi důležité pro vytváření hospodářské rovnováhy a regulaci poptávky a nabídky (Tvrdoň, 2015).

Pro účely diplomové práce je sestaven jednorovnicový ekonometrický model, kde se zkoumají souvislosti mezi jednou endogenní (vysvětlovanou) a exogenními (vysvětlujícími) proměnnými.

Pro konstrukci tohoto modelu je využito funkcí tabulkového procesoru Microsoft Excel a statistického systému Gretl.

Deklarace proměnných

y ...endogenní proměnné (vysvětlované)

$x_1, x_2, \dots, x_n \dots$ exogenní proměnné (vysvětlující)

Formulace ekonomického modelu

$$y_1 = f(x_1, x_2, \dots, x_n) \quad (2.1)$$

Formulace dynamického ekonometrického modelu

Rovnice ekonomického modelu viz výše, nezachycuje změny proměnných v čase a je tudíž označován jako model statický (jednoho okamžiku). Ve skutečnosti se ale většina ekonomických veličin v čase vyvíjí, proto je dobré do modelu zahrnout faktor času. Celý tento proces se nazývá dynamizace modelu (Čechura a kol., 2016).

Model lze dynamizovat následujícími způsoby:

- zahrnutím zpožděné proměnné,
- vyjádřením proměnných v postupných diferencích nebo relativně,
- zahrnutím časového vektoru jako další proměnné,
- zahrnutím tzv. dummy (umělé) proměnné.

$$y_{1t} = \gamma_1 x_{1t} + \gamma_2 x_{2t} + \dots + \gamma_n x_{nt} + \gamma_m x_{2t(t-1)} + u_{1t} \quad (2.2)$$

Při výpočtech v ekonometrickém modelu, se používají dvě hlavní statistické veličiny. Aritmetické průměr, pomocí něhož se stanoví střední hodnota všech použitých veličin,

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}, \quad (2.3)$$

kde $n \dots$ je délka časové řady,

a také směrodatná odchylka, která ukazuje jaký je rozptyl kolem průměru.

$$\sigma = \sqrt{\sigma^2} = \sqrt{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2} \quad (2.4)$$

Multikolinearita

Multikolinearita vyjadřuje závislost mezi dvěma či více vysvětlujícími proměnnými v rovnici. Pokud je přítomna multikolinearita, není možné oddělit vlivy vysvětlujících proměnných na vysvětlovanou proměnnou, a tudíž je tento stav nežádoucí. Pokud je v modelu přítomna perfektní multikolinearita (párový korelační koeficient nebo koeficient vícenásobné korelace se rovná 1), nelze takovýto model odhadnout. Určitá výše multikolinearity se vyskytuje v modelu vždy (Čechura a kol., 2016).

Z pravidla se udává, že multikolinearita se vyskytuje tehdy, pokud je hodnota výsledného koeficientu vyšší než 0,8 (v absolutní hodnotě).

K odstranění multikolinearity se používají např. následující metody:

- použití tzv. dummy proměnné (speciálně vytvořené umělé proměnné),
- vyjádření proměnné v postupných diferencích,
- odstranění proměnné způsobující vysokou multikolinearitu,

Pro potřeby diplomové práce je pro výpočet multikolinearity použit statistický program Gretl.

Odhad parametrů modelu metodou nejmenších čtverců

K odhadu parametrů LRM (lineární regresní model) se z důvodu své jednoduchosti nejčastěji využívá běžná metoda nejmenších čtverců (BMNČ). Podstatou této metody je nalezení parametrů, které minimalizují součet čtverců odchylek teoretických hodnot vysvětlované proměnné od jejich skutečných hodnot (Čechura a kol., 2016).

Tento výpočet vychází z následujícího vzorce:

$$\gamma = (X^T X)^{-1} X^T y \quad , \quad (2.5)$$

kde γ je vektor odhadovaných parametrů,

X je matice $n \times k$.

V práci je pro výpočet hodnot použit opět statistický program Gretl.

Verifikace LRM

Před aplikací ekonometrického modelu, je nutné ověřit (verifikovat), zda jsou odhadnuté parametry v souladu s počátečními hypotézami a jestli mají požadované charakteristiky – ekonomické, statistické, ekonometrické a matematické (Čechura a kol., 2016).

- **Ekonomická verifikace**

Při ekonomické verifikaci modelu se hodnotí především směr a intenzita působení exogenních proměnných na endogenní proměnnou. Je nutné ověřit jak velikost číselných hodnot odhadnutých parametrů, tak správnost znamének (Čechura a kol., 2016).

- **Statistická verifikace**

Důvodem statistické verifikace je především posouzení statistické významnosti. Hodnotí se jak významnost odhadnutých parametrů, tak shoda modelu s daty.

1. Shoda modelu s daty

Při této statistické verifikaci se posuzuje shoda odhadnutého modelu s daty, v případě lineárního modelu je tomu tak pomocí koeficientu vícenásobné determinace R^2 :

$$R^2 = 1 - \frac{S_u^2}{S_y^2}, \quad (2.6)$$

kde s_u^2 je reziduální rozptyl,
 s_y^2 je teoretický rozptyl.

Obvykle je vyjádřen v procentech a udává, z kolika % jsou změny závisle proměnné vysvětleny změnami nezávisle proměnných (Čechura a kol., 2016).

Pokud R^2 vyjde 0%, znamená to, že daná funkce vůbec nevysvětluje zkoumaný vztah. Oproti tomu, kdyby výsledek byl 100%, znamená to, že daná funkce plně vysvětluje zkoumaný vztah (Čechura a kol., 2016).

2. Testování významnosti odhadnutých parametrů

Při testování statistické významnosti jednotlivých strukturálních parametrů, se využívá tzv. t-test. Vypočte se testovací kritérium (t-hodnota) a posuzuje se s tabulkovou hodnotou t-testu na zvolené hladině významnosti. K tomuto výpočtu se používá korigovaný reziduální rozptyl (Čechura a kol., 2016):

$$\overline{S_u^2} = \frac{\sum_{i=1}^n (y_i - \hat{y}_i)^2}{n - p}. \quad (2.7)$$

Kde \hat{y}_i jsou teoretické hodnoty endogenní proměnné v jednotlivých letech pozorování,

p je počet odhadovaných parametrů v dané rovnici.

Následně se vypočítá testovací kritérium (t-hodnota):

$$t - \text{hodnota} = \frac{\text{hodnota parametru}}{\text{chyba odhadu}} = \frac{|\gamma_{it}|}{S_{bi}}. \quad (2.8)$$

Poté platí:

$| \text{vypočtená t-hodnota} | > \text{t-tabulková}$

Pokud je vypočtená hodnota vyšší než tabulková, parametr je statisticky významný.

- **Ekonometrická verifikace**

Ekonometrickou verifikací se ověřují podmínky pro aplikaci ekonometrických metod, tj. předpoklady ekonometrického modelu. Nejčastěji se ověřuje:

1. Autokorelace reziduí

Autokorelace by se dala vysvětlit jako závislost hodnot jedné veličiny sama na sobě. Projevem je, že se rezidua systematicky snižují nebo zvyšují, jinými slovy je možné mezi rezidui a předpovídanými hodnotami pozorovat nelineární závislost. Testy autokorelace se z pravidla provádějí v SW Gretl. Nejčastěji se používá DW (Durbin - Watson) test nebo BG (Breusch – Godfrey) test (Čechura a kol., 2016).

2. Heteroskedasticita

Heteroskedasticita by se dala přeložit jako různorozptylovost. Pokud je v modelu přítomna, jsou výsledky modelu (a všech testů hypotéz) brané jako nespolehlivé. Daleko žádoucí je přítomnost homoskedasticity, což by se dalo vysvětlit jako stejnorodozptylovost, a ta zaručuje konstantnost rozptylu reziduí. Test heteroskedasticity se zpravidla provádí v SW Gretl, nejčastěji pomocí BP (Breusch - Pagan) nebo W (White) testu (Čechura a kol., 2016).

3. Normalita reziduí

V průběhu testování normality reziduí se statisticky zjišťuje, zda jsou rezidua náhodně rozložena kolem horizontální osy. Je testována nulová hypotéza H_0 : Chyby jsou normálně rozdělené. Test normality reziduí se také provádí pomocí SW Gretl. (Čechura a kol., 2016).

Prognózy

Cílem prognóz je odhad endogenní proměnné mimo interval pozorování. Jsou dva druhy předpovědí:

- **Ex ante** – do budoucnosti = podmíněná předpověď – pro období neznáme hodnoty vysvětlujících proměnných, takže musíme tyto hodnoty také předpovědět. Prognóza vysvětlované proměnné je tedy podmíněná prognózou vysvětlujících proměnných.
- **Ex post** – do minulosti = nepodmíněná předpověď – již známe hodnoty vysvětlujících proměnných z minulosti (Čechura a kol., 2016).

3 Teoretická východiska

V teoretické části diplomové práce jsou stručně popsány základní pojmy týkající se mezinárodního obchodu, především exportu, a zároveň je zde zhodnocen dosavadní stav exportu z České republiky do členských i nečlenských států Evropské unie, a příležitosti vývozu do států Latinské Ameriky. Samostatná kapitola je také věnována vybrané zemi, Argentině.

3.1 Mezinárodní obchod

První zmínky o mezinárodním obchodu, jakožto vědecké disciplíně, jsou již z 18. století, kdy se touto problematikou začal zabývat ekonom Adam Smith. Ten se věnoval principu vzájemné kompenzace. Považoval výhody přírodních a společenských zdrojů za základ vzájemné výhodnosti a za stěžejní tendenci mezinárodní obchodní výměny (Hes, 2005).

Pokračovatelem této teorie byl ekonom David Ricardo. Ten ale princip vzájemné kompenzace přetransformoval na teorii poměrné výhody. Ta spočívala v tom, že každá země má jiné obchodní předpoklady, jiné výrobní podmínky, půdu, pracovní sílu atd. Na základě této rozdílnosti, by se každá země měla specializovat na to, v čem vyniká a následně své produkty směňovat za ty, které si není schopna sama vyprodukovat. V praxi je ale tato teorie mnohem komplikovanější. Mezi státy fungují tzv. bariéry vstupu na jiné obchodní trhy, což jsou vlastně různá omezení a opatření jednotlivých zemí (Hes, 2005).

Tato opatření slouží hlavně k ochraně vlastní ekonomiky, ať se to již týká surovin, půdy nebo i pracovní síly.

Mezi zřejmě největší obchodní bariéry jsou řazeny následující:

- kulturní a obchodní problémy (jazyk, náboženství, legislativa, politika...),
- vytváření a ochrana pracovních míst (nezaměstnanost jako celosvětový problém),
- strategická průmyslová odvětví (rozvoj trhu, export...),
- rozvojová průmyslová odvětví (dotace, nekalá soutěž, ochrana rozvoje...) (Hes, 2005).

K hodnocení mezinárodního obchodu jednotlivých zemí, se využívá několik ekonomických hledisek:

- Efektivnost (maximální využití příležitostí a úspora nákladů společenské práce, zaměření se pouze některé produkty a do nich vložit další úsilí).
- Proporcionalita (souvisí s komplexností nabídky dané země a s její soběstačností, málokterá země je schopna vše co potřebuje získat pouze z vlastních zdrojů, na základě toho se země stávají účastníky mezinárodní směny).
- Demonstrativní efekt (v podstatě vzájemná propojenost jednotlivých zemí, kdy na jedné straně dochází k exportu a na druhé straně importu) (Svatoš, 2009).

Význam zahraničního obchodu lze spatřovat také ve zjištění, že čím větší je vzájemná hospodářská provázanost dvou nebo více zemí, tím jsou celkové vztahy těchto zemí stabilnější. Proto je možné označit vnější ekonomické vztahy jako formu vztahů, která silně podporuje mírovou spolupráci a snižuje riziko konfliktu. U sousedících zemí není frází, když se řekne, že zahraniční obchod je prostředkem budování trvalých a kvalitních sousedských vztahů (Svatoš, 2009).

Zahraníční obchod přispívá také k růstu vzdělanosti. Obyvatele zemí orientovaných na vývoz, nutí k intenzivnímu studiu technických novinek, forem zahraniční spolupráce, jazyků i národních kulturních specifik (Svatoš, 2009).

3.1.1 Import

Import znamená v překladu dovoz. V oblasti mezinárodního obchodu se jedná o dovoz zboží, služeb, technologií, licencí a jiného kapitálu ze zahraničí na své území. Negativem by mohl být odliv kapitálu ze země, do níž se dováží. Je-li hodnota importu vyšší než exportu, znamená to úbytek na HDP dané země.

Je možné rozlišit dva druhy importu:

- Přímý – tuzemský producent nakupuje v zahraničí.
- Nepřímý – tuzemský producent nakupuje od tuzemského zprostředkovatele zahraničního zboží (Svatoš, 2009).

Každý stát má své podmínky pro dovoz zboží z jiné země.

3.1.2 Export

Tento pojem pochází z anglického slova a znamená vývoz. V ekonomii se jedná nejčastěji o vývoz zboží a služeb z jedné země do zahraničí. Důsledkem exportu je příliv kapitálu do země, ze které se služby nebo zboží vyváží. Pro každou zemi je export přínosem, jelikož se tím navyšuje HDP dané země.

Je možné rozlišit dva druhy exportu:

- Přímý – Tuzemský producent a zahraniční odběratel jsou v přímém kontaktu.
- Nepřímý – mezi producenta a odběratele vstupuje zprostředkovatel, který nakupuje v tuzemsku a prodává v zahraničí (Svatoš, 2009).

3.2 Exportní strategie České republiky 2012–2020

Pro účely diplomové práce je níže použit text z oficiálního dokumentu Exportní strategie České republiky 2012–2020, kterou zpracoval a předložil tehdejší ministr průmyslu a obchodu, pan Martin Kuba. Vláda tuto strategii schválila 14. 3. 2012 a má shrnovat celkovou vizi proexportních aktivit státu.

Dochází zde k porovnání stávající ekonomiky České republiky a ekonomiky na evropských a světových trzích (jaké jsou nejčastější odvětví produktů, s nimiž se obchoduje, jejich technologická i technická úroveň, kvalita českých výrobků a služeb v porovnání s jinými zeměmi, jejich vývoj na vývozním trhu, situace na finančních trzích v globálním měřítku atd.).

Exportní strategie České republiky 2012–2020 („Strategie“) je dokument, který udává strategický rámec proexportní politiky až do roku 2020. Strategie sumarizuje celkovou vizi proexportních aktivit státu. Popisuje také pomocí jakých dílčích cílů a opatření má dojít k naplnění celkových cílů. Na rozdíl od svých předchůdkyň (Koncepce proexportní politiky 2003–2006 a Exportní strategie ČR pro období 2006–2010 s aktualizací pro rok 2011) se tato Strategie snaží přistupovat k proexportním činnostem relativně široce –

zaměřuje se nejen na činnosti a postupy, které jsou v přímé souvislosti s exportními procesy, ale i na další, související a navazující politiky státu. Jedním z hlavních cílů Strategie je maximálně využít synergie, které plynou z různých činností realizovaných veřejnými institucemi, podporující rozvoj českého exportu (MPO, 2012).

Zvolený přístup v rámci Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro období 2012–2020 (schválené vládou dne 27. 9. 2011) se snaží plně podporovat svou hlavní vizi, kterou je dostat ČR do roku 2020 mezi jednu z 20 nejvíce konkurenceschopných zemí světa. Tento cíl je chápán jako nutný a nezbytný předpoklad úspěchu projektů v oblasti podpory exportu a internacionalizace (MPO, 2012).

Podkladem pro Strategii sloužily dva dokumenty - Analýza a Koncepce podpory exportu v České republice. Tyto dokumenty vyhotovilo v průběhu září 2011 MPO ve spolupráci zástupců veřejných i soukromých institucí, které jsou aktivní v této oblasti. V rámci obou dokumentů byla detailně vyhodnocena nejen praxe proexportních činností v ČR, ale byly zanalyzovány i příklady zahraniční dobré praxe. Výsledné hodnoty této analýzy byly následně formulovány do projektů a opatření v této Strategii (MPO, 2012).

3.2.1 Pilíře proexportní strategie

Exportní strategie je postavena na třech základních pilířích, do nichž jsou všechny exportní projekty rozděleny.

Každý z těchto pilířů je v dokumentu podrobněji rozpracován a je zde popsáno (pomocí hlavních proexportních činností), jakým způsobem by mělo dojít k realizaci jednotlivých projektů. K tomu slouží tzv. projektové karty, které obsahují návrhy na opatření na období 2012–2020.

Na jednotlivé pilíře a projektové karty navazuje Akční plán pro export a internacionalizaci (zpracovává MPO), jehož předmětem je organizační zajištění implementace exportních karet a jejich vzájemné vazby (MPO, 2012).

3.2.1.1 I. pilíř - zpravodajství pro export

Tento pilíř je zaměřen na vybudování informační základny pro rozvoj exportu (exportní databáze, analytické nástroje pro rozvoj exportu, informační zdroje...), které pomohou českým exportérům ve snadnější orientaci při obchodování na zahraničních trzích. Cílem je snížit bariéry vstupu na nové trhy z důvodu nedostatku informací (MPO, 2012).

Jednotlivé body:

- Zjednodušení přístupu k informacím pro export.
- Obchodní kontakty a statistiky.
- Zpravodajství o trzích a analýzy trhů.
- Infrastruktura a lidské zdroje pro export.

Aktuálně existuje nespočet databází a informačních zdrojů, které jsou dostupné především prostřednictvím internetu. Neustále se pracuje na jejich vylepšování (MPO, 2012).

Projektové karty (projekty) v rámci I. pilíře:

- **Centrum sdílených služeb a zpravodajství pro export (back-office)**

Cílem projektu je vytvoření koordinačního centra, které sdružuje poptávky po exportních službách. Evidence poptávky umožní dynamicky upravovat poskytování exportních služeb podle reálných potřeb exportérů a k jejich prospěchu. Exportní back-office tedy bude sloužit nejen jako datové centrum, ale i jako centrum pro operativní řízení proexportních činností a k poskytování informací pro strategický rozvoj podpory exportu (MPO, 2012).

Back-office by také měla sdružovat veškeré podklady pro další analýzy a sběr informací. Dobré fungování takového informačního systému je podstatnou částí dalších projektů.

- **Informační One-Stop-Shop**

Jedná se informační systém, který by měl rychle a jednoduše exportérům shrnovat veškeré dostupné informace o zahraničním obchodě, které potřebují. Tento projekt je postaven na základě tzv. synergií, což znamená maximální využívání již existujících zdrojů informací a jejich sestavení tak, aby mohly být co možná nejkomfortněji a nejefektivněji využívány exportéry. Cílem projektu je vytvoření webového rozcestníku, který bude odkazovat na informace dalších veřejných i soukromých institucí (MPO, 2012).

- **Globální diverzifikace exportu (konceptní řízení)**

Zaměření tohoto projektu je na jednotlivé exportní regiony, kam chce Česká republika podpořit export nejvíce. Realizace tohoto projektu bezprostředně navazuje na činnosti odborů MPO a MZV a harmonizuje ji s celkovou koncepcí Exportní strategie. K tomu budou využity informace z exportního back-office a dalších institucí (CzechTrade, CzechInvest, MZV...). To bude možné díky propojení informací o stávajících exportérech a také o současných trendech v poptávce a potřebách trhu v daných oblastech (MPO, 2012).

Jde tedy o to, aby na každý region byla zpracována strategie, která bude odrážet nejen klíčová exportní odvětví do dané oblasti, ale i např. potenciál pro export služeb, inovací či inovovaných produktů (aspekt výhledu do budoucnosti). Dílčí, regionální strategie by rovněž měly zohledňovat strukturu českých exportérů do daného regionu (zda se jedná o exportéry tradiční, experimentální atp.) a podle tohoto zjištění následně upravovat škálu nabízených proexportních služeb (MPO, 2012).

3.2.1.2. II. pilíř - rozvoj exportu

Druhý pilíř této strategie se zaměřuje již na jednotlivé činnosti, které by měli přispět k samotnému rozvoji exportu. Mezi tyto činnosti patří zejména poradenství a vzdělávání firem, aby se stali konkurenceschopnými na zahraničních trzích. Cílem je především podnitit české exportéry, aby začali s vývozem do zemí mimo EU (diverzifikace exportu). Nejedná se přitom jen o firmy z oblasti průmyslu, ale také o firmy, které podnikají v odvětví služeb s vysokou přidanou hodnotou, jako je např. věda a výzkum, poradenství, ICT atd. (posun v hodnotových produkčních řetězcích). K tomu všemu má také přispět maximální využití synergií a spolupráce zainteresovaných subjektů (MPO, 2012).

Jednotlivé body:

- Přípravenost na export a exportní vzdělávání.
- Poradenství pro export.
- Exportní financování.
- Exportní ekosystém.

Tento pilíř mapuje a shrnuje míru podpory, poradenství a financování jednotlivých exportérů. Cílem je vybudování kvalitní infrastruktury, která by měla pomoci jednotlivým firmám při vstupu na nové trhy.

Projektové karty (projekty) v rámci II. pilíře:

- **Služby pro exportéry (front office služby)**

Tento projekt je postaven na principu One-Stop-Shop, což znamená, že je jedno, na kterou instituci se exportér obrátí, všude by mu měli být poskytnuty rovnocenné informace a servis.

Jedná se především o situace, kdy některé české instituce poskytují služby zpoplatněné a ty stejné poskytují zahraniční instituce zdarma. Exportér by měl být seznámen se všemi možnostmi a sám by se mohl rozhodnout, jakou využije (MPO, 2012).

Cílem je především zpřehlednění a koordinace informací (tzv. balíčkové programy) všech proexportních institucí (CzechTrade, CzechInvest...) a stálé vzdělávání exportérů v těchto oblastech (MPO, 2012).

- **Exportní financování a pojištění**

Tento projekt je v rámci proexportní strategie jeden z nejdůležitějších a také jedním z nejkomplicovanějších.

Ve zkratce se jedná o problematiku státní podpory exportu pro české exportéry a o nutnosti pojištění vývozců. Toto poskytuje v České republice především ČEB a EGAP a je nutné jejich vzájemnou pozici stabilizovat (MPO, 2012).

Díky zlepšenému provázání financování podpory průmyslu a inovací s proexportními činnostmi, dojde ke zjednodušení celého systému pro exportéry, kteří budou moci lépe zhodnotit, z jakéhož zdroje je vhodné financovat realizaci exportních projektů (MPO, 2012).

- **Mezinárodní zdroje financování a rozvojová spolupráce**

Další projekt má využít propojení exportních projektů a projektů zahraniční rozvojové spolupráce, a přispět k tomu, aby se čeští exportéři mohli efektivně zapojit do projektů rozvojové pomoci (financovaných prioritně mezinárodními organizacemi a EU) (MPO, 2012).

Je navrhováno i vytvoření české národní instituce pro rozvojové financování. (doporučuje zřízení ČRFI). Součástí strategie je také dosazování českých zástupců do mezinárodních organizací (MPO, 2012).

- **Klastry a proexportní iniciativy samospráv**

Pro rozvoj exportu je velice důležitá a žádoucí spolupráce se samosprávami, především na úrovni krajů a větších průmyslových měst.

Po zkušenostech z jiných zemí, je zapojení samosprávných celků do proexportní politiky velmi pozitivní. Tyto instituce mají dobrý přehled o firmách, které sídlí na jejich území a které mají potenciál k rozvoji exportu a zároveň jaké jsou jejich potřeby, kterými by k tomu mohli dosáhnout.

Samosprávy mohou rovněž efektivně přispět k většímu propojení mezi podniky a vysokými školami (a dalšími vědecko-výzkumnými institucemi), neboť často jsou s těmito institucemi i s podniky na svém území v pravidelném a těsném kontaktu. Regionální či lokální úroveň se jeví jako velmi vhodná pro identifikaci a rozvoj klastrů a vývozních aliancí (MPO, 2012).

Nejdůležitějším nástrojem této spolupráce je potom výměna informací a jejich koordinace.

- **Řídící a komunikační platforma**

Poslední projekt tohoto pilíře má za úkol definovat a propojit jednotlivé účastníky exportní strategie. Na jedné straně potenciální exportéry (veřejnost), instituce, které mají export podpořit (informativně i finančně) a další politiky (inovace, regionální rozvoj, kohezní politika atd.) (MPO, 2012).

Cílem této platformy je zajištění plynulé návaznosti proexportních činností na věcně související aktivity státu – např. na podporu průmyslu nebo inovací – tak, aby např. nedocházelo ke zbytečnému plýtvání. Řídící a komunikační platforma by například měla zajistit procesy, které umožní podporu internacionalizace provázat se seed aktivitami, podporu exportu s financováním rozvoje průmyslu apod. (MPO, 2012).

Tato platforma by měla být podporována exportním back-office, který by měl poskytovat veškeré podkladové informace. Velice důležité pro správné fungování je stanovení škály problémů, kterými by se měla platforma zabývat a také její průběžný monitoring (MPO, 2012).

Co se týče zastoupení subjektů, které by se měli na fungování platformy podílet, složení se očekává široké – od zástupců ústředních orgánů státní správy (MPO, MZV, MF, MO, MZ, MPSV, MŠMT, MMR, aj.), přes zástupce samospráv, až po zástupce exportérů a dalších organizací (MPO, 2012).

3.2.1.3 III. pilíř - rozvoj obchodních příležitostí

Poslední pilíř se zabývá tématem rozvoje obchodních příležitostí. Pilíř je rozdělen do pěti skupin dle proexportních činností.

Jednotlivé body:

- Rozšiřování poptávky po českém exportu.
- Investice pro export.
- Marketing, branding a lobbying.
- Obchodní politika.

- Řešení problémů.

Cílem třetího pilíře je vytvořit dobré podmínky pro rozvoj exportu hlavně na mimoevropské trhy a posílit jejich pozici v rámci globálních produkčních řetězců. Důležité je využití aktivního networkingu a budování dobré obchodní značky ČR na světových trzích. Využitím obchodní politiky EU a projektů na řešení problémů spojených s exportem jsou odstraňovány překážky spojené se zahraničním obchodem, což dále přispívá k rozvoji exportních příležitostí (MPO, 2012).

Projektové karty (projekty) v rámci III. pilíře:

- **Obchodní politika EU a export na Jednotný vnitřní trh**

První projekt tohoto pilíře se zaměřuje na maximální usnadnění využití možností Jednotného vnitřního trhu a členství České republiky v EU, českými exportéry. Tento projekt se zaměřuje na tři hlavní okruhy činností – na efektivní zastupování zájmů ČR ve společné obchodní politice EU, na zjednodušení celních procedur a vývozu na Jednotný vnitřní trh i mimo něj a konečně na efektivnější využívání zástupců ČR v různých typech evropských institucí (MPO, 2012).

Velmi důležité je dostat do povědomí českých exportérů využití MADB a možnosti různých typů unijních institucí, podporujících export jak v zahraničí, tak i v tuzemsku.

- **Optimalizace zahraniční sítě**

Cílem tohoto projektu je především optimalizace sítě zahraničního zastoupení České republiky spravované MZV v oblasti ekonomické diplomacie a zahraničního obchodu. Co se týče Evropy, je tato síť až předimenzována, naopak je potřeba posílit zahraniční zastoupení především v oblastech Latinské Ameriky, Asie, Afriky. Například v Evropě se v některých zemích nachází i více institucí zastupující Českou republiku, na jiných kontinentech je česká zahraniční síť pro potřeby efektivní podpory exportu nedostatečná (MPO, 2012).

V této oblasti by velmi pomohla i zpětná vazba, především od exportérů, která by mohla sloužit jako podklad pro možné úpravy a zlepšení zahraniční sítě.

- **Služby zahraniční sítě**

Předposlední projekt proexportní politiky má především na starost rozvoj služeb, které poskytuje zahraniční síť ČR. Mezi hlavní služby této sítě patří například ekonomická diplomacie, lobbying či propagace (MPO, 2012).

Druhým bodem je pak konsolidace služeb této sítě. Ta je důležitá pro obchodování na zahraničních trzích, jakožto známka spolehlivosti a konkurenceschopnosti, coby obchodního partnera. Je nutné podotknout, že hlavní prioritou je prosazení českých výrobků a služeb v zahraničí, formální jednotná prezentace České republiky ve světě, je až na druhém místě (MPO, 2012).

Tento projekt má také podpořit spolupráci zahraniční sítě a zahraniční kanceláře (zastupitelské úřady, komory, kanceláře exportních agentur aj.) dalších států EU (MPO, 2012).

- **Investice a inovace pro export zboží a služeb**

Poslední projekt má za cíl udržet exportní strategii účinným komplementem projektů na podporu inovací a také, aby přivedla nové tuzemské i zahraniční investice do českých exportních odvětví zaměřených na zboží i služby. Žádoucí je zde maximální spolupráce mezi institucemi z oblasti podpory exportu a internacionalizace a mezi orgány, které mají na starosti podporu investic a inovací (MPO, 2012).

Projekt je rozdělen na tři části:

- služby pro české dceřiné firmy zahraničních společností,
- vytvoření a následné implementace plánu podpory investic,
- lákání investic a českého a zahraničního kapitálu do vysoce inovativních, proexportně orientovaných společností v ČR (MPO, 2012).

Tento projekt se výrazně prolíná s projekty Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti a s projekty na podporu inovací. Je proto nezbytně nutné jeho naplňování koordinovat s řídicími orgány SMK a s Radou pro vědu, výzkum a inovace (MPO, 2012).

3.2.2 Prioritní a zájmové země exportu ČR

Jednou ze stěžejních částí této strategie je určení prioritních a zájmových zemí, které jsou pro české vývozce nejdůležitější a nejlukrativnější. Samozřejmě, že nejpodstatnější část exportu z ČR je do zemí EU. Tento trend již nějakou dobu přetrvává a do budoucna je zřejmé i jeho udržení. Nicméně na základě statistických údajů (růstový potenciál, kompatibilita k české ekonomice, absorpční schopnost atd.), jsou definovány trhy vhodné pro rozvoj exportu především pro menší a střední podnikatele (MPO, 2012).

Na základě těchto informací je definováno následující (MPO, 2012):

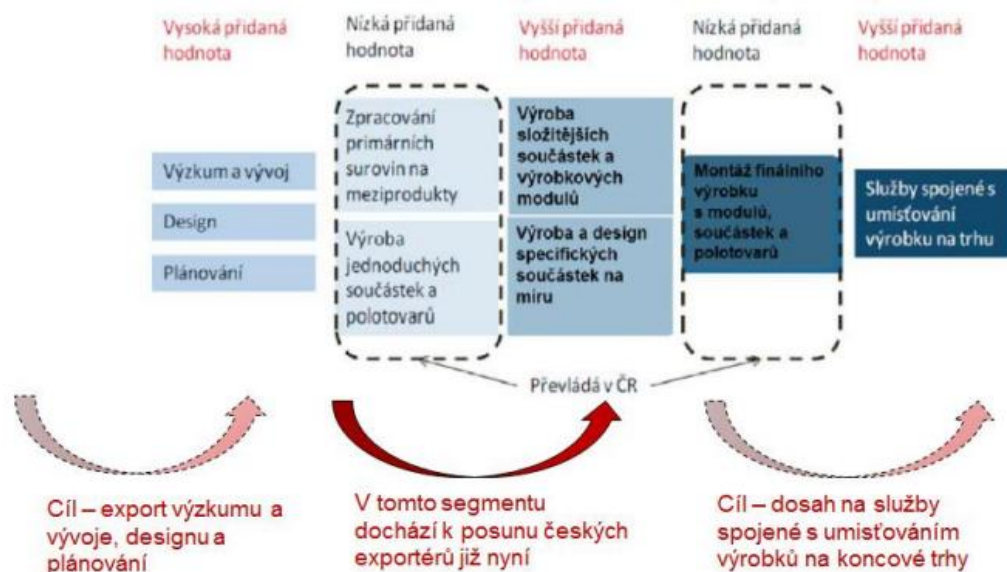
12 prioritních zemí: Brazílie, ČLR, Indie, Irák, Kazachstán, Mexiko, Ruská federace, Srbsko, Turecko, Ukrajina, USA, Vietnam.

25 zájmových zemí: Angola, Argentina, Austrálie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Egypt, Etiopie, Chile, Ghana, Chorvatsko, Izrael, Japonsko, JAR, Kanada, Kolumbie, Maroko, Moldavsko, Nigérie, Norsko, Peru, Senegal, Singapur, SAE, Švýcarsko a Thajsko.

3.2.3 Vize proexportní strategie

Vizí a cílem Strategie je dostat Českou republiku do roku 2020 mezi 20 nejvíce konkurenceschopných zemí světa a pomoci českým exportérům k expanzi na trhy zemí mimo EU a k posunu v hodnototvorném řetězci směrem k produkci zboží a služeb s vysokou přidanou hodnotou (MPO, 2012).

Obrázek 1: Převažující pozice ČR v produkčním hodnotovém řetězci

Zdroj: Exportní strategie České republiky pro období 2012–2020

V oblasti českého exportu je nutné podotknout, že velkou částí exportérů jsou dceřiné společnosti zahraničních firem, které využívají internacionalizace prostřednictvím skupiny (př. automobilový průmysl) a dále tradiční exportéři (př. firmy s dlouholetou tradicí – Žďas, Vítkovice atd.). Malé procento vývozců pak zauímají inovativní podniky. Strategie by měla právě tomuto problému pomoci a otevřít zahraniční trhy i novým společnostem.

3.2.4 Cíle proexportní strategie

Ke splnění zmíněných vizí jsou stanoveny následující cíle (MPO, 2012):

Hlavní cíl Exportní strategie 2012–2020

- Zvýšení počtu exportérů a zvyšování objemu exportu a z něj plynoucích přínosů pro dlouhodobý udržitelný růst, zaměstnanost a příjmy do veřejných rozpočtů:
 - Zvýšení per capita exportu o 25 % do roku 2020 s kontrolním cílem 12% v roce 2016.
 - Zvýšení počtu exportérů o 15 % do roku 2020.
 - Zvýšení počtu exportérů z řad malých a středních podniků o 50 % do roku 2020.

Specifické cíle Exportní strategie 2012 - 2020

- Diverzifikace exportu do zemí mimo EU:
 - Zvýšení objemu vývozu do zemí mimo EU v korunovém vyjádření o 50 % do roku 2020 ve srovnání s rokem 2010, s kontrolním cílem 25% do roku 2016.
 - Dvojnásobné meziroční tempo růstu vývozu do zemí mimo EU ve srovnání s vývozem do EU.
 - Zvýšení počtu exportérů do zemí mimo EU o 25 % do roku 2020.
 - Udržení aktivní obchodní bilance se státy EU.

- Posun českých exportérů v hodnotových řetězcích do segmentů a odvětví s vyšší přidanou hodnotou:
 - Zvýšení počtu vysoce inovativních exportérů (born globals, born creative) na dvojnásobek do roku 2020.
 - Udržení a podle možností navýšení počtu velkých exportních projektů (nad 1 mld. Kč) realizovaných českými vývozci v průměru na 15 projektech za rok.
 - Snížení produktové koncentrace o 15 % do roku 2020.
 - Zvýšení objemu exportu služeb o 20% do roku 2020, zejména služeb s vysokou přidanou hodnotou.

- Maximální využití pozitivních synergií jednotlivých činností státu pro export a úspor plynoucích z komplementarity aktivit, efektivní koordinace a spolupráce všech zainteresovaných subjektů.

3.2.5 Vývoj exportu v roce 2019

Dle tabulky níže a informací dostupných na webovém portálu Českého statistického úřadu, došlo v červnu 2019 k meziročnímu poklesu vývozu zboží z České republiky v přeshraničním pojetí z 377,4 mld. Kč na 362,4 mld. Kč, to znamená o 4%, a celková bilance zahraničního obchodu skončila v běžných cenách s přebytkem 45,4 mld. Kč. Tento přebytek byl meziročně vyšší o 10,8 mld. Kč.

Červen vysílá první varovný signál. Automobilový průmysl poklesl ve vývozu meziročně o 2,7 mld. Kč, pokles o 1 mld. Kč zaznamenaly také stroje. Celkově došlo k poklesu exportu, což může být vyvoláno zhoršující se situací na klíčových evropských trzích. Vývoj exportu v následujících měsících je také velmi nejistý. V současné chvíli dochází k vyhodnocování velmi slabých čísel z německého průmyslu. Poptávka po osobních automobilech v EU klesá. Začátek srpna je navíc ve znamení prudké eskalace obchodního napětí mezi USA a Čínou, což dále znejišťuje výhled na růst globální ekonomiky a mezinárodní obchod. V posledních týdnech se navíc zvýšila i pravděpodobnost tzv. tvrdého brexitu. Výše uvedené faktory se tak budou ve druhé polovině letošního roku negativně promítat do zpomalení domácího exportu (Daněk, 2019).

Tabulka 1: Zahraniční obchod se zbožím v přeshraničním pojetí za rok 2018 a 2019

Zahraniční obchod se zbožím v přeshraničním pojetí <i>External trade in goods in the cross-border concept</i>							
v mil. Kč (běžné ceny) CZK million (current prices)							
Rok <i>Year</i>	Měsíc <i>Month</i>	Sezónně neočištěná data ¹⁾ Not seasonally adjusted data					
		Vývoz <i>Exports</i>	Dovoz ²⁾ <i>Imports</i>	Balance <i>Balance</i>	Index ³⁾		Krytí dovozu vývozem v % <i>Exports in % of imports</i>
vývoz <i>Exports</i>	dovoz <i>Imports</i>						
2018 ⁴⁾	leden / <i>January</i>	369 385	331 873	37 512	105,3	109,4	111,3
	únor / <i>February</i>	337 854	298 596	39 258	99,9	99,9	113,1
	březen / <i>March</i>	371 849	327 328	44 522	93,1	93,9	113,6
	duben / <i>April</i>	354 276	314 623	39 652	106,4	105,9	112,6
	květen / <i>May</i>	364 454	337 500	26 953	98,4	102,1	108,0

	červen / <i>June</i>	377 433	342 857	34 576	101,7	105,4	110,1
	červenec / <i>July</i>	331 534	321 545	9 988	110,6	114,6	103,1
	srpen / <i>August</i>	342 983	330 755	12 228	103,0	108,0	103,7
	září / <i>September</i>	371 052	333 516	37 536	102,2	104,2	111,3
	říjen / <i>October</i>	434 670	400 657	34 014	111,6	112,7	108,5
	listopad / <i>November</i>	432 252	385 201	47 051	111,6	111,1	112,2
	prosinec / <i>December</i>	316 605	298 582	18 023	102,1	103,4	106,0
2019 ⁴⁾	leden / <i>January</i>	381 241	340 168	41 074	103,2	102,5	112,1
	únor / <i>February</i>	360 012	320 625	39 387	106,6	107,4	112,3
	březen / <i>March</i>	393 755	340 780	52 974	105,9	104,1	115,5
	duben / <i>April</i>	389 667	342 882	46 785	110,0	109,0	113,6
	květen / <i>May</i>	395 916	343 881	52 035	108,6	101,9	115,1
	červen / <i>June</i>	362 402	317 029	45 374	96,0	92,5	114,3
	červenec / <i>July</i>						
	srpen / <i>August</i>						
	září / <i>September</i>						
	říjen / <i>October</i>						
	listopad / <i>November</i>						
	prosinec / <i>December</i>						

¹⁾ Sezónně očištěná data zahraničního obchodu jsou publikována v národním pojetí.

²⁾ Od roku 2016 byla aktualizována metodika zahraničního obchodu pro zachycení dovozu zemního plynu. V datech není zohledněn dopad v letech 2014 (v odhadované hodnotě 4,4 mld. Kč) a 2015 (v odhadované hodnotě 16,2 mld. Kč).

³⁾ Stejně období předchozího roku = 100.

⁴⁾ Předběžné údaje.

Zdroj: Český statistický úřad

Mezi země, do nichž Česká republika nejvíce dováží své zboží, patří především sousední státy, jakožto Německo, Slovensko a Polsko. Dále se exportuje hodně do Francie nebo i Spojeného království. Až na jedenáctém místě je vývoz mimo Evropu, a to do Spojených států, na třináctém místě je Ruská federace (Tabulka 12, příloha 1).

Nejvíce se z České republiky vyváží zboží s celním označením 87 (Vozidla motorová, traktory, kola aj. vozidla), 84 (Reaktory, kotle, přístroje a nástroje mechanické) a 85 (Přístroje el. záznamu, reprodukce zvuku, TV, obrazu), především tedy strojný průmysl (Tabulka 13, příloha 2).

Všechny tyto údaje jsou zpracovány pomocí Českého statistického úřadu ve sledovaném období 1. 1. – 30. 6. 2019.

3.2.6 Oblast Latinské Ameriky

Tématem této diplomové práce je zhodnocení exportu České republiky do vybrané země mimo EU. Pro tyto potřeby byla vybrána oblast Latinské Ameriky, především proto, že je to část země, kam Česká republika v současné chvíli nevyváží zrovna velkou část zboží, ale zároveň je to oblast s vysokým potenciálem k exportu.

Do oblasti Latinské Ameriky patří následující státy (tyto jsou zahrnuty i v analýzách, použitých v dalších částech této práce):

Tabulka 2: Oblast Latinské Ameriky

Stát	Hlavní město	Rozloha (m ²)	Počet obyvatel (mil.)	HDP (dolar/obyv./rok)
Argentina	Buenos Aires	2 780 400	44 293 293	20 676
Bolívie	Sucre	1 098 581	11 138 234	7 542
Brazílie	Brasília	8 515 770	207 353 391	15 500
Dominikánská rep.	Santo Domingo	48 670	10 734 247	16 965
Ekvádor	Quito	283 561	16 290 913	11 234
Guatemala	Ciudad de Guatemala	108 889	15 460 732	8 172
Haiti	Port-au-Prince	27 750	10 646 714	1 810
Honduras	Tegucigalpa	112 090	9 038 741	5 498

Chile	Santiago de Chile	756 102	17 789 267	24 587
Kolumbie	Bogota	1 138 910	47 698 524	14 454
Kostarika	San José	51 100	4 930 258	17 149
Kuba	Havana	110 860	11 147 407	12 300
Mexiko	Ciudad de México	1 964 375	124 574 795	19 479
Nikaragua	Managua	130 370	6 025 951	5 822
Panama	Panama	75 420	3 753 142	24 262
Paraguay	Asunción	406 752	6 943 739	9 785
Peru	Lima	1 285 216	31 036 656	13 341
Salvador	San Salvador	21 041	6 172 011	8 934
Uruguay	Montevideo	176 215	3 360 148	22 445
Venezuela	Caracas	912 050	31 304 016	12 388

Zdroj: Vlastní zpracování dle webových stránek CIA

Obrázek 2: Mapa Latinské Ameriky

Zdroj: www.sites.google.com

3.2.6.1 Potenciál Latinské Ameriky

Státy celé Latinské Ameriky mají jedno společné – velký potenciál a obrovské nerostné a přírodní bohatství. Oblast patří mezi těžební světové špičky ve všech rudách a nerostech, a nejenom díky zásobám nerostných surovin, tempo ekonomického růstu těchto zemí stoupá. Mezi největší zásoby nerostných surovin patří zlato, stříbro, měď, uhlí, železo, vzácné kovy, ropa a plyn. Ještě větší bohatství je ale ukryto v zemědělské produkci a také rybolovu. Avšak nevýhodou těchto států je slabé technologické zázemí ke zpracování této produkce a její export do světa. Je potřeba ale také vyzdvihnout další z velkých plusů zemí Latinské Ameriky, a to je mladý lidský kapitál a snaha rychle dosáhnout úrovně Evropy a vyrůst ve střední třídu, která zde mnohdy úplně chybí (Export, 2019).

3.2.6.2 Obchodování s Latinskou Amerikou

Exportéři z České republiky se v současné době do této oblasti zrovna nehrnou. Stále vedou trhy, které jsou pro ně známé a kde se jim i daří. Jedná se především o evropský trh, kam Česká republika exportuje převážnou část své produkce. Avšak Latinská Amerika je už velice dlouhou dobu brána za kontinent budoucnosti (Export, 2019).

V minulosti byla pro české exportéry, zvláště v oblasti strojírenství, Latinská Amerika běžnou vývozní destinací, avšak po pádu komunismu se obchodníci více zaměřili na oblast západní Evropy a téměř se z latinskoamerických států stáhli a výrazně se oslabil obchodní vazby (Export, 2019).

Dnes je i zde konkurence vysoká. Především čínští obchodníci dokážou využít příležitosti. Sice nejsou schopni soupeřit vyšší jakostí, ale cenou určitě. Země, které berou obchod s Latinskou Amerikou vážně, vědí, že důležité je být fyzicky přítomen na trhu. To znamená, že firmy investují do obchodních zastoupení i do reklamy. Místní zákazníci chtějí mít jistotu, že se v případě problému mohou na zahraniční partnery kdykoli obrátit buď ve své zemi, nebo alespoň v nějaké ze sousedních. Velmi důležité je také znalost španělštiny nebo portugalštiny. Kdo zde chce uspět, musí do regionu pravidelně posílat své reprezentanty, prezentovat svůj produkt a také se setkávat s potenciálními partnery např. na veletrzích. A hlavně chtít do obchodů investovat, což je u českých exportérů trochu problém, jelikož se mnohdy spoléhají právě na to, že se na tamním trhu uchytí především

díky dobrému jménu českých výrobků a jejich kvalitě. Nechce se jim tak do začátku investovat jak energii, tak peníze. Důležité je vytrvat a neočekávat zisky již po prvním roce (Export, 2019).

Je několik českých firem, kterým se v Latinské Americe velmi daří, nebo alespoň mají obchody velmi slibně rozjeté. Mezi ně patří např. minipivovar Golden Prague, likérku Rudolf Jelínek, bižuterii Šenýr Bijoux, Crystalex, postele Linet, výrobce krmiva Brit, firmu vyrábějící solární panely Solec, Tatra, automobilku Škoda, policejní software firmy Compelson a jiné.

Pro české podnikatele, ať už chtějí v tomto regionu pouze investovat, nebo proniknout na tamní trh, je dobrou zprávou, že téměř ve všech oblastech jim schází silná domácí konkurence, tím pádem, pokud je produkt dobrý, rozhodně si může najít své zákazníky (Export, 2019).

Každá země má svoje specifika a tak je nutné si dobře nastudovat informace o jednotlivých státech, obyvatelích a možnostech trhu, zvláště co se týče poptávky a nabídky. Zahraniční kanceláře CzechTrade vypracovali seznam perspektivních oborů pro české exportéry v šestici zemích, kde tyto kanceláře sídlí.

Kolumbie

- Jakékoliv technologie pro energii z udržitelných zdrojů, především solární, vodní a biomasa,
- technologie na úpravu vody,
- stroje a technologie pro stavebnictví, obranný průmysl a letectví,
- spotřební zboží, zejména sportovní a cyklistické doplňky,
- softwarové licence,
- potravinářské produkty, především české pivo, případně likéry a zdravá výživa.

Velkou výhodou této země je počet obyvatel kolem 50 milionů, tím pádem disponuje velkým trhem s rostoucí kupní silou. Kolumbie je také otevřená zahraničnímu zboží a má dobře vypracované právní prostředí (Export, 2019).

Mexiko

- Automobilový průmysl (země patří mezi sedm největších světových producentů),
- farmaceutický průmysl,
- zdravotnický průmysl,
- letecký průmysl (export přesahuje 300 milionů USD),
- obnovitelné zdroje (čtvrtý největší výrobce elektřiny z geotermální energie),
- stavební průmysl.

Mexiko má také velký trh a navíc vývozně spolupracuje se Spojenými státy. Navíc má ale velmi mladou populaci, kdy zhruba čtvrtina všech obyvatel je v perspektivním věku 15 až 29 let. Také co se týče geografie, je země ve velmi dobrém postavení. Nachází se ve středu kontinentu a je zde dobré spojení kamkoli (Export, 2019).

Argentina

- Těžební průmysl, především břidlicový plyn,
- energetika,
- kovy,
- obnovitelné zdroje energie.

Argentina je na jednu stranu tak trochu zaostalá v některých odvětvích, ale je to stát s velkým potenciálem k rozvoji trhu. Výhodou je její velikost a také velké přírodní bohatství (Export, 2019).

Brazílie

- Bezpečnostní technologie, obranný průmysl, letectví a příbuzné obory,
- větrná a solární energetika,
- dopravní sítě zahrnující lodní, vzdušnou i pozemní dopravu.

K obchodování v této zemi je výhodné spolupráce s místními partnery. Důvodem je poměrně složitý vstup na tamní trh a vysoká cla. Brazílie nedávno zápasila s hospodářskou krizí a současně došlo ke jmenování nového prezidenta, který chce zemi vést výrazně jiným směrem a chce zapracovat jak na rozvoji infrastruktury, státní správy, zlepšení bezpečnosti a korupce v zemi, tak i na otevření trhu pro zahraniční partnery. Brazílie je největším trhem Latinské Ameriky a současně pátou nejlidnatější zemí světa, která ovšem

byla dlouhá léta pod špatným vlivem. Má ale velký potenciál k rozvoji obchodu (Export, 2019).

Chile

- Tradiční výrobky českého strojírenství, jako jsou obráběcí stroje, CNC centra, frézy, brusky, vrtačky apod.,
- dopravní prostředky jako nákladní auta, tramvaje, elektroautobusy či letecká technika aj.,
- stroje a zařízení pro těžební průmysl,
- dodávky pro vodní hospodářství typu odsolovacích zařízení nebo čističek vod,
- zařízení pro energetiku na výrobu a distribuci elektřiny z obnovitelných zdrojů,
- spotřební zboží.

Chile je ekonomicky nejrozvinutější zemí Latinské Ameriky. Má nejvyspělejší ekonomiku, nejvyšší životní úroveň a nejvyšší HDP na osobu. Je zde ale velká poptávka po spotřebním zboží, které se ale téměř ze 100 % dováží buď z Asie, Evropy nebo Severní Ameriky (Export, 2019).

Peru

- Důlní, ropný a plynářský průmysl,
- obrana, bezpečnost a civilní ochrana,
- stavební průmysl,
- zemědělství a potravinářský průmysl,
- dopravní průmysl,
- informační a komunikační technologie

Místní obyvatelé mají velice rádi evropské zboží a díky velmi otevřenému trhu, není problém si ho dopřát. Jsou ochotni si za kvalitu i připlatit, navíc je české zboží v Peru historicky známé a oblíbené (Export, 2019).

Pomocí analýz, dostupných na webových stránkách Českého statistického úřadu, byly pro sledované období 1. 1. – 30. 9. 2019, vytvořeny dvě tabulky, zhodnocující export z České republiky do Latinské Ameriky. V první jsou země, do kterých ČR vyváží, seřazeny sestupně dle statistické hodnoty exportu. Jak je vidět, nejdůležitější je pro nás, co se

hodnoty týče, první šestice zemí, z nichž první dvě jsou mezi dvanácti prioritními zeměmi, které byly zvoleny MPO. Jedná se o Mexiko a Brazílii. Chile, Kolumbie a Argentina jsou zase mezi pětadvaceti zájmovými zeměmi, které byly rovněž vybrány MPO (Tabulka 14, příloha 3).

Ve druhé tabulce je možné najít vývozní produkty z ČR do Latinské Ameriky, které jsou seřazeny také sestupně dle statistické hodnoty, a které mají přiblížit, jaké skupiny zboží se do tohoto regionu exportuje nejvíce. Do této oblasti se vyvážejí hlavně produkty s celním označením 84 (Reaktory, kotle, přístroje, nástroje mechanické), 85 (Přístroje el. záznamu, reprodukce zvuku, TV, obrazu) a 87 (Vozidla motorová, traktory, kola aj. vozidla) (Tabulka 15, příloha 4).

3.2.6.3 Bariéry vstupu na latinskoamerický trh

Začátky podnikání v Latinské Americe nejsou vůbec jednoduché. Na tomto kontinentě vládne silná byrokracie a tak je potřeba se připravit, že vyřízení potřebných dokladů a papírování se může mnohdy velmi protáhnout a místní úředníci dělají vše opravdu pomalu (Export, 2019).

Další bariérou by se mohla zdát i vzdálenost těchto zemí od České republiky. I když v dnešní době je možné letecky cestovat kamkoli, je pravda, že co se týče spojení s Evropou, je zde podstatně méně aerolinek, které do těchto destinací létají. Díky malé konkurenci si mohou dovolit ceny letenek nadsadit, například v porovnání s letenkami do stejně vzdálených destinací v Asii (Export, 2019).

Mezi bariéry vstupu na latinskoamerický trh patří určitě i jazyková bariéra, náboženství a kulturní rozdíly. Jelikož tamní obyvatelé jsou spíše temperamentní povahy a občas trochu nedůvěřiví, vždy je lepší spolupracovat s nějakým místním zastoupením a minimálně s někým, kdo ovládá tamní jazyk – španělštinu, popř. portugalsčinu, protože anglicky se zde moc dobře nedomluvíte.

Důležité je zmínit také vysoké procento kriminality v této oblasti. To s sebou nese například vyšší výlohy za ubytování v bezpečnějších lokalitách nebo také za dopravu (Export, 2019).

Poměrně důležitá je i kapitola místní pracovní síly. Pracovní výkonnost zde není příliš vysoká, navíc zde mají zaměstnanci velmi silné postavení, a to díky latinskoamerickým zákoníkům práce a dlouhodobě vládoucí levici. Zaměstnavatel nesmí podřízené kritizovat přímo, protože to je v tamní společnosti považováno za neslušné. Také pokud chce dát někomu výpověď, musí mít k tomu velmi pádné argumenty, jinak mu totiž hrozí soudní tahanice, které zde nejsou zrovna ojedinělé. Náklady na zaměstnance jsou tu opravdu vysoké, jelikož zde mají spoustu výhod. Například nárok na třináctý a čtrnáctý plat nebo brzký nástup do důchodu. Také zde platí úleva v den narozenin zaměstnance, který v tu dobu dělá jen polovinu svého úvazku (Export, 2019).

3.2.6.4 Obchodní vztahy EU s Latinskou Amerikou

Díky dohodám o volném obchodu mezi zeměmi EU a některými latinskoamerickými státy, je export do tohoto regionu daleko jednodušší, než by se mohl zdát.

- **Pacifická aliance**

Tato aliance vznikla v roce 2011 jako důsledek spolupráce s možností volného obchodu mezi zeměmi Latinské Ameriky navzájem a také mimo tento region.

Zakládajícími státy je Mexiko, Kolumbie, Peru a Chile. V současnosti má pozorovatelský status 55 zemí světa (včetně České republiky), a tak se dá toto uskupení označit za 8. největší ekonomiku světa (Export, 2019).

- **Mercosur**

Toto uskupení slouží také k volnému pohybu zboží, služeb a osob, a to jak mezi zakládajícími a přidruženými zeměmi, tak mezi EU a jinými státy. Dohoda vznikla už v roce 1991 mezi Brazílií, Argentinou, Uruguay a Paraguay. Přidruženými státy jsou Chile, Kolumbie, Ekvádor, Guyana, Peru a Surinam. Spolupráce byla uzavřena i s Venezuelou, ale ta je v současné chvíli suspendována, z důvodu porušení pravidel. V procesu schválení je ještě Bolívie.

- **Dohody nové generace**

Jde o dohody mezi Evropskou unií a jinými státy. EU obchodní dohodu nové generace prozatím uzavřela s Kolumbií, Jižní Koreou, Kanadou, Singapurem, Japonskem a zeměmi Střední Ameriky (Kostarika, Panama, Salvador, Nikaragua, Honduras a Guatemala) (Export, 2019).

Dohody nové generace jsou revolucí v oblasti exportu. Usnadňují komplexně mezinárodní obchod. Odstraňují totiž nejen cla, respektive tarifní překážky, ale na rozdíl od předchozích dohod, pokrývají i řadu dalších důležitých oblastí, což snižuje firmám finanční i administrativní náklady (Export, 2019).

Tato dohoda bude řešit a upravovat několik oblastí, například obchod se zbožím, služby, investice, veřejné zakázky, práva k duševnímu vlastnictví, udržitelný rozvoj a další pravidla (např. sanitární a fytosanitární pravidla, technické překážky obchodu aj.) (Export, 2019).

- **Dohody o volném obchodu**

Díky všem zmíněným seskupením dochází k velmi dobré spolupráci mezi EU (ČR) a většinou zemí Latinské Ameriky. Jde především o odstranění netarifních i tarifních překážek k rozvoji obchodu. Postupně dojde ke snížení, nebo úplnému zrušení cla a začíná se s budováním největší zóny volného obchodu na světě. Na konceptu této smlouvy finálně domluvila EU se sdružením Mercosur v červnu letošního roku. V současné době se ještě čeká na schválení všech členských států.

Aktuálně tedy fungují dohody o volném obchodu s EU se Střední Amerikou, Peru, Kolumbií, Ekvádorem, Chile a Mexikem (Export, 2019).

3.2.6.5 CzechTrade a CzechInvest

CzechTrade je vládní agentura pro podporu exportu a CzechInvest je agentura pro podporu podnikání. Obě slouží českým firmám k rozvoji jejich podnikání v zahraničí. Kanceláře těchto agentur se v současnosti nacházejí na 54 místech na světě. V čele každé z nich najdete odborníky, kteří dlouhodobě znají dané teritorium, a disponují jazykovou vybaveností, důležitými místními kontakty a praxí v zahraničním obchodě. Pomáhají jak

našim exportérům s jakýmikoli obchodními problémy, ale i potencionálním zákazníkům v jednotlivých zemích, aby se co nejlépe dozvěděli o českých produktech a službách a o možné spolupráci (pořádáním různých akcí, veletrhů, výstav atd.). Navíc agentura CzechTrade realizuje webový portál BusinessInfo.cz, kde se nachází on-line databáze exportních příležitostí (zahraniční poptávky/nabídky/služby, investiční příležitosti, zahraniční tendry a projekty) (Export, 2019).

3.2.6.6 Argentina

Argentina je druhá největší a čtvrtá nejlidnatější země (cca 40mil. obyvatel s meziročním nárůstem 0,99%) Latinské Ameriky. Úředním jazykem je španělština, v některých oblastech se používají původní indiánské jazyky. Téměř většina obyvatel (90%) vyznává katolickou víru.

Má obrovské přírodní a nerostné bohatství a vysoký potenciál k rozvoji trhu. Disponuje také kvalifikovanou pracovní silou (44,6% ekonomicky aktivních), což je v této oblasti spíše ojedinělé. Na druhou stranu se Argentině ekonomicky moc nevedlo a její vývoj byl spíše kolísavý. Nicméně po nástupu nového prezidenta, Mauricie Macriho, dochází od roku 2015 k mnoha reformám i k postupnému otevírání argentinského protektivního trhu zahraničním firmám (Export, 2019).

- **Obchodní potenciál**

Argentina patří mezi pětadvacet zájmových zemí pro rozvoj exportu, které stanovilo MPO. Díky své mírné zaostalosti v některých odvětvích, nabízí možnosti jak investorům, tak obchodníkům (Argentina je schopná sama vyrobit pouze minimum své spotřeby, zvláště co se týče průmyslového zboží). Plánuje se zde rozvoj energetiky, protože to je setrvávajícím problémem už nějakou dobu a chybí dostačující elektrická energie. Je potřeba investovat i do rozvoje infrastruktury a zlepšení bezpečnostní situace v zemi. Momentálně také země hledá investory k těžbě kovů a vzhledem tomu, že Argentina je druhým největším nalezištěm břidlicového plynu na světě, počítá se i s investicí do jeho těžby a zpracování. Argentina nemá zrovna mnoho zkušeností v oblasti využití svých přírodních zdrojů a tak hledá vhodné partnery ke spolupráci při aplikaci nejmodernějších technologií průzkumu i těžby (Export, 2019).

Praktická část diplomové práce zahrnuje zhodnocení exportu do Argentiny, pomocí ekonometrického modelu. Sledovány jsou změny objemu exportu v návaznosti například na změnách objemu celkového exportu z České republiky, Latinské Ameriky nebo Německa.

I když hodnota exportu z ČR do Argentiny není v porovnání s celkovým vývozem zase tak velká, jedná se opravdu o zajímavou zemi, kde je vysoký potenciál k rozvoji obchodu a investic.

Na základě informací dostupných na webových stránkách Českého statistického úřadu, byly stanoveny artikly, které se ve sledovaném období 1. 1. – 30. 9. 2019, vyvážely z České republiky do Argentiny nejvíce. Jedná se o produkty s celním označením 84 (Reaktory, kotle, přístroje, nástroje mechanické), 85 (Přístroje el. záznamu, reprodukce, zvuku, TV, obrazu) a 87 (Vozidla motorová, traktory, kola aj. vozidla) (Tabulka 16, příloha 5).

Dle Ministerstva zahraničních věcí ČR, ve spolupráci s Velvyslanectvím ČR v Buenos Aires, patří mezi nejperspektivnější obory pro rozvoj obchodu v Argentině následující oblasti obchodu (MZV, 2019):

- Energetický průmysl
 - HS 7308 - Konstrukce jn. a části a součásti pro použití v konstrukcích, ze železa, oceli,
 - HS 7309 - Nádrže, cisterny, kádě ap., ze železa nebo oceli, o objemu > 300 l,
 - HS 8402 – Parní kotle zvané "na přehřátou vodu",
 - HS 8507 - Elektrické akumulátory, včetně separátorů,
 - HS 8406 – Parní turbíny,
 - HS 8410 - Vodní turbíny, vodní kola a jejich regulátory.

- Důlní, těžební a ropný průmysl
 - HS 4010 - Dopravníkové nebo převodové pásy nebo řemeny z vulkanizovaného kaučuku,

- HS 8474 - Stroje na třídění, prosévání, oddělování ap. kamenů, zemin aj. nerostných hmot,
 - HS 8602 – Ost. lokomotivy a malé posunovací lokomotivy.
- Železniční a kolejová doprava
 - HS 8530 - El. přístroje signalizační, bezpečnostní nebo pro řízení dopravy,
 - HS 8602 – Ost. lokomotivy a malé posunovací lokomotivy,
 - HS 8603 – Železniční nebo tramvajové osobní vozy a nákladní vozy, s vlastním pohonem,
 - HS 8607 – Části železničních nebo tramvajových lokomotiv nebo kolejových vozidel,
 - HS 8474 - Stroje na třídění, prosévání, oddělování ap. kamenů, zemin aj. nerostných hmot,
 - HS 8602 – Ost. lokomotivy a malé posunovací lokomotivy.
- ICT (Informační a komunikační technologie)
 - CPA 61.10 – Služby související s pevnými telekomunikačními sítěmi,
 - HS 8471 – Zařízení pro automat. zpracování dat a jejich jednotky; snímače ap.,
 - HS 8536 – El. zařízení k vypínání, spínání nebo k ochraně el. obvodů aj. < 1 000 V.

Nejlepší způsob, jak prorazit na tamním trhu, je skrze zdejšího obchodního partnera, se znalostí španělštiny a místních zvyklostí.

Nejtypičtější je využití místního zástupce, který se zabývá konkrétním odvětvím, a tak velmi dobře rozumí dané problematice a dokáže vyhodnotit příležitosti. Takovýto zástupce pracuje buď na bázi provizí, vlastní jméno a účet, popřípadě při velmi dobré spolupráci, je možné založit firmu, kde může mít menšinový podíl. V případě hledání vhodného zástupce je dobré dát na recenze a doporučení (MZV, 2019).

Další možností je spolupráce s místními výrobci a založení tzv. distribuční sítě. V podstatě se jedná o navázání obchodního vztahu s místním reprezentantem, který bude nabízet

české zboží zákazníkům v Argentině. Na oplátku bude český exportér propagovat jeho zboží v České republice, nebo se bude část českého produktu vyrábět v Argentině (dle české technologie). S tím ale souvisí řada problémů, hlavně co se týče vlastnických vztahů (MZV, 2019).

V některých oborech, zvláště při větších zakázkách, je možné zúčastnit se tzv. tendru (výběrového řízení). U podaných nabídek se pak posuzuje především cena a technická úroveň (MZV, 2019).

Samozřejmě nejpreferovanějším způsobem rozvoje obchodu v Argentině je dle tamní vlády spolupráce s místním subjektem. Nejlepší by bylo, pokud by zahraniční firma poskytla technologii a know-how, vše zafinancovala, a ještě navíc zaměstnala, pokud možno na všech pozicích místní obyvatele. To se ale českým exportérům úplně tak moc nezamlouvá, hlavně co se týče investic (MZV, 2019).

- **Prodejní techniky**

I přesto, že Argentina prodělala v nedávné době ekonomickou krizi, současná vláda se snaží co nejvíce situaci v zemi stabilizovat. To se z obchodního hlediska daří, a tak lze v rámci spolupráce využívat obvyklých ekonomických nástrojů. Jako všude jinde ale platí, že je důležité při uzavírání nových obchodů být obezřetný a opatrný, proto se i v Argentině doporučuje ze začátku používat tzv. platby předem (nejdříve platba a poté zboží) (MZV, 2019).

Specifikum Argentiny tkví v tom, že firmy jsou zvyklé využívat tzv. dodávky na úvěr. V jiných zemích není tato platební technika zrovna hojně využívána, ale pokud zahraniční exportér tuto možnost místnímu podnikateli neumožní, je prakticky neschopen uspět. Zde mají naštěstí čeští exportéři plnou státní podporu. Tuto problematiku řeší ČEB a EGAP, která v dubnu roku 2018 odsouhlasila navýšení pojistného limitu pro Argentinu (MZV, 2019).

- **Dovozní podmínky**

V Argentině funguje organizace AFIP, která řeší otázky dovozních a daňových předpisů v zemi. Zahraniční obchod upravuje Celní kodex č. 22415 (Código Aduanero). Existuje

zde i rejstřík Národního ředitelství celnic (Nacional de Aduana), kde musejí být zapsáni všichni vývozci i dovozci, a současně musejí být držiteli i tzv. C.U.I.T. , což je obdoba našeho identifikačního čísla DIČ. Jednotlivé kroky, které musí exportér udělat při dovozu zboží do země, jsou detailně popsány na oficiálních stránkách AFIP. Důležité je na celnici předat Jednotný celní dokument (formulář OM-1993/3) a přiložit potřebné doklady jako je originální faktura, originál doklad o přepravě a doklad o původu zboží. Většinou se ale vše řeší přes tzv. celní agenty (seznam je k dispozici na webových stránkách AFIP). Vše, co souvisí s těmito operacemi, musí být zaznamenáno elektronicky v informačním systému SIM (Sistema Informático Malvinas) (MZV, 2019).

Licence

Po nástupu nové vlády, v čele s prezidentem Macrim, dochází k postupnému uvolňování dosud protekcionistického trhu. S tím souvisí i jistá benevolence v otázce licencí. V Argentině funguje systém neautomatických a automatických licencí k dováženému zboží. Většina produktů spadá do skupiny automatických licencí, což znamená, že dovážení tohoto zboží je volné. Je ale stále několik stovek druhů artiklů, které do této skupiny nespádají a tudíž je k nim nutné doložit i licenci pro dovoz. I to se ale stále mění a dochází ke zjednodušování tohoto procesu (MZV, 2019).

Cla

Jak již bylo řečeno, v Argentině existuje celní systém AFIP. Více informací, včetně výše cla na jednotlivé položky, je možné dohledat na jeho oficiálních stránkách. I když je nutné zmínit, že vzhledem k velice pomalu probíhající reformě v oblasti obchodování, je tato země stále jednou z těch s nejuzavřenější ekonomikou, tudíž celní sazby jsou tu, v porovnání s USA nebo EU, podstatně vyšší (MZV, 2019).

Ostatní předpisy

Komplikace nastávají i při dovozu zemědělských výrobků, potravin, nebo léčiv. Tyto skupiny zboží podléhají speciálním předpisům, kde je většinou již při vývozu ze země původu, nutno doložit další certifikáty. Například u zemědělských produktů je nutné přiložit sanitární certifikáty (schvaluje organizace SENASA), u potravin a léčiv je zase nutná jejich registrace na agentuře ANMAT (MZV, 2019).

4 Ekonometrický model vývoje exportu z ČR do Argentiny

V praktické části diplomové práce jsou využity získané znalosti ze studia na ČZU. Na základě ekonometrického modelu, je pomocí dostupných dat, prognózován vývoj exportu z České republiky do Argentiny, jakožto země mimo Evropskou unii. Tato metodika zjišťuje, jak tento vývoj ovlivňují jiné (zvolené) proměnné.

4.1 Podkladová data

Na základě sekundárního výzkumu, jsou pro tento ekonometrický model použita data z webového portálu Českého statistického úřadu a webových stránek KurzyCZ.

Jednorovnicový model tohoto projektu se zaměřuje na zkoumání vývoje exportu z České republiky do Argentiny v letech 1999 až 2018 (Tabulka 17, příloha 6).

Endogenní (vysvětlovanou) veličinou v modelu je výše exportu z ČR do Argentiny a exogenními (vysvětlujícími) proměnnými jsou celkový objem exportu z České republiky v mil., objem exportu do Latinské Ameriky a do Německa v mil., výše HDP ČR v mld., míra inflace v ČR v %, kurzové hodnoty EUR/CZK/ a ARS/CZK v Kč a výše exportu ČR za předešlý rok v mld.

Daný model má ukázat vývoj exportu z České republiky do Argentiny, v závislosti na změnách výše HDP, inflace, na vývoji kurzových rozdílů (použitá měna je EUR/CZK z důvodu největších obchodů se zeměmi EU a ARS/CZK, jakožto měny platící v Argentině) a výších celkového exportu ČR, celkového exportu z ČR v předešlém roce, a exportů z České republiky do Latinské Ameriky a do Německa.

Předpokládá se, že výši exportu do Argentiny bude přímo ovlivňovat výše celkového exportu z ČR a také výše exportu do celé Latinské Ameriky. Co se týče exportu z ČR do Německa, bude se předpokládat, že pokud se vývoz do Německa zvýší, současně se sníží vývoz do Argentiny. Tato úměra je tedy nepřímá. Výše HDP ČR by měla vývoz do Argentiny také ovlivňovat, jelikož se vzrůstající hodnotou HDP by měla růst i výše exportu. Co se týče zvýšení kurzového přepočtu EUR/ CZK, pokud se zvýší o jednotku, měla by se velikost exportu z ČR snížit (koruna posiluje vůči euru). To samé, by mělo

platit i o kurzovém přepočtu měny ARS. Tím pádem tato závislost by měla být nepřímá. Míra inflace by měla být také přímo závislá, jelikož se zvýšením inflace by mělo dojít ke zvýšení exportu. Jako poslední bude posouzena změna exportu do Argentiny se změnou celkového exportu ČR v minulém roce. Předpokládána je také přímá závislost, jelikož se zvýšením exportu v minulém roce by se měla i přímo úměrně zvýšit hodnota exportu v aktuálním roce.

Deklarace proměnných

Endogenní proměnné (vysvětlované):

y_1 = objem exportu z ČR do Argentiny (mld.)

Exogenní proměnné (vysvětlující):

x_1 = jednotkový vektor (1)

x_2 = celkový objem exportu z ČR (mld.)

x_3 = objem exportu z ČR do Latinské Ameriky (mld.)

x_4 = objem exportu z ČR do Německa (mld.)

x_5 = výše HDP ČR (mld.)

x_6 = míra inflace v ČR (%)

x_7 = vývoj kurzu EUR/CZK (Kč)

x_8 = vývoj kurzu ARS/CZK (Kč)

$x_9 = x_2(t-1)$ = objem exportu z ČR v předešlém roce (mld.)

Pro potřeby diplomové práce byla do modelu zahrnuta zpožděná proměnná x_9 , což je celkový export České republiky (x_2), zpožděný o jeden rok.

Rovnice tohoto ekonometrického modelu bude vypadat následovně:

$$y_{1t} = \gamma_1 x_{1t} + \gamma_2 x_{2t} + \gamma_3 x_{3t} + \gamma_4 x_{4t} + \gamma_5 x_{5t} + \gamma_6 x_{6t} + \gamma_7 x_{7t} + \gamma_8 x_{8t} + \gamma_9 x_{2t(t-1)} + u_{1t}$$

Posouzení závislosti mezi zvolenými parametry – stanovení úrovně multikolinearity:

Korelační matice byla pro potřeby tohoto ekonometrického modelu sestavena pomocí SW Gretl.

Korelační koeficienty, za použití pozorování 1999-2018

5% kritická hodnota (oboustranná) = 0,4438 pro $n = 20$

Tabulka 3: Korelační matice

y1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8	x9	
1,0000	0,5150	0,6059	0,5024	0,5782	-0,4154	-0,5326	-0,5161	0,5968	y1
0,5150	1,0000	0,9809	0,9955	0,9881	-0,2830	-0,7546	-0,7698	0,9871	x2
0,6059	0,9809	1,0000	0,9808	0,9651	-0,3543	-0,7131	-0,7153	0,9761	x3
0,5024	0,9955	0,9808	1,0000	0,9781	-0,3013	-0,7021	-0,7326	0,9811	x4
0,5782	0,9881	0,9651	0,9781	1,0000	-0,2578	-0,8070	-0,8058	0,9908	x5
-0,4154	-0,2830	-0,3543	-0,3013	-0,2578	1,0000	0,0967	0,3850	-0,2815	x6
-0,5326	-0,7546	-0,7131	-0,7021	-0,8070	0,0967	1,0000	0,8423	-0,7548	x7
-0,5161	-0,7698	-0,7153	-0,7326	-0,8058	0,3850	0,8423	1,0000	-0,7622	x8
0,5968	0,9871	0,9761	0,9811	0,9908	-0,2815	-0,7548	-0,7622	1,0000	x9

Zdroj: SW Gretl

V uvedené korelační matici se multikolinearita mezi exogenními proměnnými vyskytuje (hodnoty viz tabulka 3). K odstranění multikolinearity se v tomto případě použije metoda vyjádření proměnné v postupných diferencích. Pro účely tohoto modelu bude provedena postupná diference exogenních proměnných x_3 , x_4 , x_5 a x_9 a následně budou stanoveny nová data (Tabulka 18, příloha 7).

Korelační koeficienty, za použití pozorování 2000-2018

5% kritická hodnota (oboustranná) = 0,4555 pro $n = 19$

Tabulka 4: Korelační matice-postupná diference

y1	x2	d_x3	d_x4	d_x5	x6	x7	x8	d_x9	
1,0000	0,4841	0,4374	-0,2203	-0,3036	-0,4275	-0,5146	-0,4847	-0,0582	y1
0,4841	1,0000	0,0514	0,3109	0,4257	-0,3074	-0,7199	-0,7338	0,2787	x2
0,4374	0,0514	1,0000	0,2343	-0,0429	-0,1653	-0,1403	-0,1578	0,0188	d_x3
-0,2203	0,3109	0,2343	1,0000	0,4008	-0,1875	-0,0774	-0,2138	-0,1610	d_x4
-0,3036	0,4257	-0,0429	0,4008	1,0000	0,1738	-0,1506	-0,2125	0,4494	d_x5
-0,4275	-0,3074	-0,1653	-0,1875	0,1738	1,0000	0,1259	0,4285	0,2089	x6
-0,5146	-0,7199	-0,1403	-0,0774	-0,1506	0,1259	1,0000	0,8105	-0,1784	x7
-0,4847	-0,7338	-0,1578	-0,2138	-0,2125	0,4285	0,8105	1,0000	-0,1165	x8
-0,0582	0,2787	0,0188	-0,1610	0,4494	0,2089	-0,1784	-0,1165	1,0000	d_x9

Zdroj: SW Gretl

V uvedené korelační matici se multikolinearita mezi exogenními proměnnými nevyskytuje.

4.2 Odhad konečné podoby modelu (metoda BMNČ)

Pro potřeby diplomové práce byl na základě metody BMNČ v SW Gretl odhadnut lineární regresní model (LRM) viz níže.

Model 1: OLS, za použití pozorování 2000-2018 (T = 19)

Závisle proměnná: y1

Tabulka 5: Model OLS

	Koeficient	Směr. chyba	t-podíl	p-hodnota	
const	0,725372	3,29958	0,2198	0,8304	
x2	0,000794620	0,000247980	3,204	0,0094	***
d_x3	0,263420	0,0726761	3,625	0,0047	***
d_x4	-0,0100354	0,00324197	-3,095	0,0113	**
d_x5	-0,00314761	0,00207234	-1,519	0,1598	
x6	-0,0893226	0,123610	-0,7226	0,4865	
x7	-0,0124865	0,108524	-0,1151	0,9107	

x8	0,00395860	0,0272880	0,1451	0,8875	
d_x9	-0,00127285	0,000973363	-1,308	0,2202	
Střední hodnota závisle proměnné	1,383500		Sm. odchylka závisle proměnné	1,102720	
Součet čtverců reziduí	3,361694		Sm. chyba regrese	0,579801	
Koeficient determinace	0,846413		Adjustovaný koeficient determinace	0,723543	
F (8, 10)	6,888700		P-hodnota (F)	0,003179	
Logaritmus věrohodnosti	-10,50589		Akaikovo kritérium	39,01178	
Schwarzovo kritérium	47,51173		Hannan-Quinnovo kritérium	40,45031	
rho (koeficient autokorelace)	-0,293131		Durbin-Watsonova statistika	2,580512	

Zdroj: SW Gretl

Přepis výsledku BMNČ do rovnicového zápisu modelu:

$$y_{1t} = 0,7254 + 0,0008 x_{2t} + 0,2634 x_{3t} - 0,0100 x_{4t} - 0,0031 x_{5t} - 0,0893 x_{6t} - 0,0125 x_{7t} + 0,004 x_{8t} - 0,0013 x_{2t(t-1)} + u_t$$

4.3 Verifikace LRM

4.3.1 Ekonomická verifikace modelu

Parametry γ_2 a γ_3 odpovídají původnímu předpokladu, výše exportu z ČR do Argentiny, bude přímo úměrná růstu celkového exportu z ČR i exportu do Latinské Ameriky. Tato tvrzení nerozporují s ekonomickou teorií.

U parametru γ_4 také nedochází k rozporu s ekonomickou teorií, jelikož jak bylo předpokládáno, platí zde nepřímá úměra. Se vzrůstající hodnotou exportu z ČR do Německa, export z ČR do Argentiny klesá.

Výsledky parametrů γ_5 a γ_6 se ale s ekonomickou teorií neshodují a platí zde, navzdory očekávání, nepřímá úměra. Se zvýšením HDP ČR, výše exportu z ČR do Argentiny klesá.

To samé platí i u inflace. Se zvýšením inflace v ČR, klesá i výše exportu z ČR do Argentiny.

Parametr γ_7 dopadl dle očekávání, odpovídá ekonomické teorii a platí zde nepřímá úměra. Totéž se předpokládalo i u parametru γ_8 , zde ale dle výsledků dochází k úměře přímé a tudíž zvýšení kurzového rozdílu ARS/CZK, vede ke zvýšení exportu z ČR do Latinské Ameriky.

Poslední parametr γ_9 byl označen také přímou úměrou, jelikož bylo očekáváno, že se zvýšením exportu v minulém roce by se měla i přímo úměrně zvýšit hodnota exportu v aktuálním roce. Je tomu ale dle výsledků naopak a dochází zde k nepřímé úměře.

Tabulka 6: Ekonomická verifikace odhadnutých parametrů

Parametr	Předpokládaná závislost	Hodnota	Interpretace	Srovnání s předpoklady
γ_1	přímá	0,7254	Pokud budou ostatní proměnné rovny nule, bude výše exportu z ČR do Argentiny rovna 0,7254 mld. Kč, za podmínek ceteris paribus.	OK
γ_2	přímá	0,0008	Pokud celkový objem exportu ČR vzroste o jednotku (mld. Kč), vzroste výše exportu z ČR do Argentiny 0,0008 mld. Kč, za podmínek ceteris paribus.	OK
γ_3	přímá	0,2634	Pokud objem exportu z ČR do Latinské Ameriky vzroste o jednotku (mld. Kč), zvýší se export z ČR do Argentiny o 0,2634 mld. Kč, za podmínek ceteris paribus.	OK
γ_4	nepřímá	- 0,0100	Pokud se zvýší export z ČR do Německa o jednotku (mld. Kč), sníží se výše exportu z ČR do Argentiny o 0,0100 mld. Kč, za podmínek ceteris paribus.	OK

γ_5	přímá	- 0,0031	Pokud se zvýší hodnota HDP ČR o jednotku (mld. Kč), sníží se výše exportu z ČR do Argentiny o 0,0031 mld. Kč, za podmínek ceteris paribus.	X
γ_6	přímá	- 0,0893	Pokud se zvýší míra inflace ČR o jednotku (%), sníží se výše exportu z ČR do Argentiny o 0,0893 mld. Kč, za podmínek ceteris paribus.	X
γ_7	nepřímá	- 0,0125	Pokud se zvýší měnový kurz EUR/CZK o jednotku (Kč), sníží se výše exportu z ČR do Argentiny o 0,0125 mld. Kč, za podmínek ceteris paribus.	OK
γ_8	nepřímá	0,004	Pokud se zvýší měnový kurz ARS/CZK o jednotku (Kč), zvýší se výše exportu z ČR do Argentiny o 0,004 mld. Kč, za podmínek ceteris paribus.	X
γ_9	přímá	-0,0013	Pokud se zvýší výše exportu ČR v předcházejícím roce o jednotku (mld. Kč), sníží se export z ČR do Argentiny o 0,0013 mld. Kč, za podmínek ceteris paribus.	X

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.2 Statistická verifikace modelu

Při statistické verifikaci se provádí dva testy. Oba byly provedeny pomocí SW Gretl.

- **Testování významnosti odhadnutých parametrů**

V tomto testování byla zvolena hladina významnosti pro $\alpha=0,05$ (v tabulce 2,1199).

Tabulka 7: Testování významnosti

	γ_1	γ_2	γ_3	γ_4	γ_5	γ_6	γ_7	γ_8	γ_9
parametr	0,7254	0,0008	0,2634	-0,0100	-0,0031	-0,0893	-0,0125	0,004	-0,0013
t-hodnota	0,2198	3,204	3,625	-3,095	-1,519	-0,7226	-0,1151	0,1451	-1,308
t_α	2,1199	2,1199	2,1199	2,1199	2,1199	2,1199	2,1199	2,1199	2,1199
V/N	N	V	V	V	N	N	N	N	N

Zdroj: Vlastní zpracování

Na hladině významnosti $\alpha=0,05$ je významný pouze parametr γ_2, γ_3 a γ_4 .

- **Shoda modelu s daty**

Koeficient vícenásobné determinace (R^2) je roven 0,846413 (viz. Tabulka č. 10), to znamená, že změny závislé proměnné (exportu z ČR do Argentiny) jsou ze 84,64% vysvětlovány změnami nezávisle proměnných (HDP, inflace, kurzový rozdíl...).

4.3.3 Ekonometrická verifikace modelu

Při ekonometrické verifikaci se ověřuje model z hlediska použitelnosti ekonometrických metod. Ověřuje se následující:

- **Autokorelace reziduí**

Pro zjištění autokorelace v daném modelu, bude použit Breusch-Godfreyův test v systému SW Gretl.

OLS, za použití pozorování 2000-2018 ($T = 19$)

Závisle proměnná: uhat

Tabulka 8: Test autokorelace

	koeficient	směr. chyba	t-podíl	p-hodnota
const	0,843717	3,30731	0,2551	0,8044
x2	1,27991e-05	0,000243069	0,05266	0,9592
d_x3	0,0209292	0,0732904	0,2856	0,7817
d_x4	-0,00128538	0,00335190	-0,3835	0,7103
d_x5	0,000852096	0,00215092	0,3962	0,7012
x6	0,0305273	0,123710	0,2468	0,8106
x7	-0,0359509	0,110447	-0,3255	0,7522
x8	0,00735164	0,0274204	0,2681	0,7947
d_x9	-0,000603313	0,00107858	-0,2294	0,5896
uhat_1	-0,467352	0,391035	-1,195	0,2626

Zdroj: SW Gretl

Neadjustovaný koeficient determinace = 0,136974

Testovací statistika: LMF = 1,428428,

s p-hodnotou = $P(F(1,9) > 1,42843) = 0,263$

Alternativní statistika: $TR^2 = 2,602514$,

s p-hodnotou = $P(\text{Chí-kvadrát}(1) > 2,60251) = 0,107$

Ljung-Box $Q' = 1,9041$,

s p-hodnotou = $P(\text{Chí-kvadrát}(1) > 1,9041) = 0,168$

Testované hypotézy:

H1: náhodné chyby jsou vzájemně korelované

H0: náhodné chyby jsou vzájemně nekorelované

Hodnota Durbin-Watsonovy statistiky je 2,580512, což je hodnota blíží se 2. Náhodná složka modelu vychází jako prostá autokorelace. Avšak p-hodnota Durbin-Watsonova

testu vyšla 0,263, tedy vyšší než 0,05. V modelu není přítomna statisticky významná autokorelace na hladině významnosti 5%.

- **Heteroskedasticita**

Pro zjištění heteroskedasticity v daném modelu bude použit Breusch-Paganův test v systému SW Gretl.

OLS, za použití pozorování 2000-2018 (T = 19)

Závisle proměnná: škálované $uhat^2$

Tabulka 9: Test Heteroskedasticita

	koeficient	směr. chyba	t-podíl	p-hodnota
const	6,61601	5,51977	1,199	0,2583
x2	-0,000312598	0,000414837	-0,7535	0,4685
d_x3	0,193039	0,121578	1,588	0,1434
d_x4	-0,0102418	0,00542339	-1,888	0,0883
d_x5	-0,00273272	0,00346675	-0,7883	0,4488
x6	-0,197330	0,206783	-0,9543	0,3624
x7	-0,128400	0,181547	-0,7073	0,4956
x8	-0,0139043	0,0456492	-0,3046	0,7669
d_x9	0,000629717	0,00162831	0,3867	0,7071

Zdroj: SW Gretl

Vysvětlený součet čtverců = 16,4235

Testovací statistika: LM = 8,211747,

s p-hodnotou = $P(\text{Chí-kvadrát}(8) > 8,211747) = 0,413064$

Testované hypotézy:

H1: náhodné chyby jsou heteroskedastické

H0: náhodné chyby jsou homoskedastické

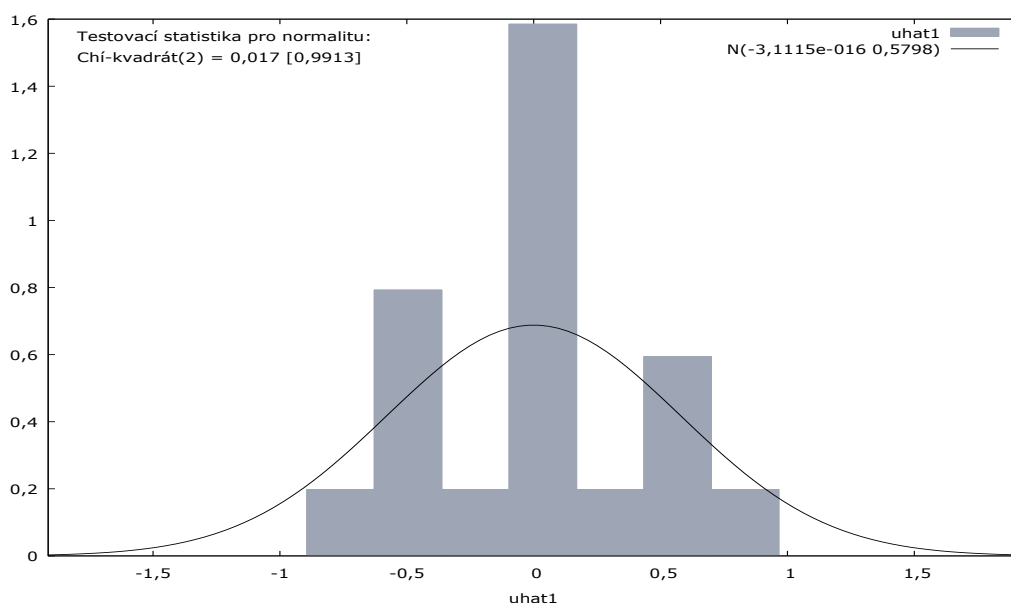
Výsledná p-hodnota testu heteroskedasticity vyšla 0,413064. V modelu se neobjevuje heteroskedasticita, to znamená, že odhadnutý model je konzistentní a nestranný. Na

hladině významnosti 0,05 nelze nulovou hypotézu zamítnout. V modelu je přítomna homoskedasticita.

- **Normalita reziduí**

Pro zjištění normality reziduí v daném modelu bude použit Chí-kvadrát test v systému SW Gretl.

Graf 1: Test normalita reziduí

Zdroj: SW Gretl

Frekvenční rozdělení pro uhat1, poz. 2-20

počet tříd = 7, střední hodnota = -3,11155e-016, so = 0,579801

Tabulka 10: Test normalit reziduí

	interval	střed	frekvence	rel.	kum.	
	< -0,62816	-0,76100	1	5,26%	5,26%	*
-0,62816	-0,36250	-0,49533	4	21,05%	26,32%	*****
-0,36250	-0,096834	-0,22967	1	5,26%	31,58%	*
-0,096834	0,16883	0,035998	8	42,11%	73,68%	*****
0,16883	0,43450	0,30166	1	5,26%	78,95%	*

0,43450	0,70016	0,56733	3	15,79%	94,74%	*****
	$\geq 0,70016$	0,83299	1	5,26%	100%	*

Zdroj: SW Gretl

Test nulové hypotézy normálního rozdělení:

Chi-kvadrát (2) = 0,017 s p-hodnotou 0,99134

Testování hypotéz:

H1: náhodné chyby nejsou normálně rozdělené

H0: náhodné chyby jsou normálně rozdělené

Výsledná p-hodnota testu normality reziduí vyšla 0,99134. Na hladině významnosti 0,05 nulovou hypotézu nelze zamítnout. Náhodná složka má normální rozdělení.

4.4 Prognóza vývoje exportu z České republiky do Argentiny na minimálně tři období dopředu

Jelikož je v tomto modelu zahrnuto celkem 19 období (2000–2018), budou se hledat hodnoty pro 22. období (tedy pro rok 2021). Pomocí spojnicových grafů pro jednotlivé proměnné, byly stanoveny rovnice trendových funkcí, do kterých se pouze dosadí stávající hodnoty a spočítají se data pro následující roky.

Tabulka 11: Prognóza 2019-2021

proměnná	y_1	x_1	x_2	d_{x_3}	d_{x_4}	d_{x_5}
rovnice	$0,1109x + 0,169$	1	$185,72x + 755,17$	$0,0279x + 1,274$	$2,5014x + 29,995$	$5,2077x + 117,9$
2019 (t 21)	0,37	1	940,90	1,30	32,50	123,10
2020 (t 22)	0,66	1	1404,41	1,28	30,86	140,26
2021 (t 23)	0,94	1	1792,66	1,42	37,38	144,62

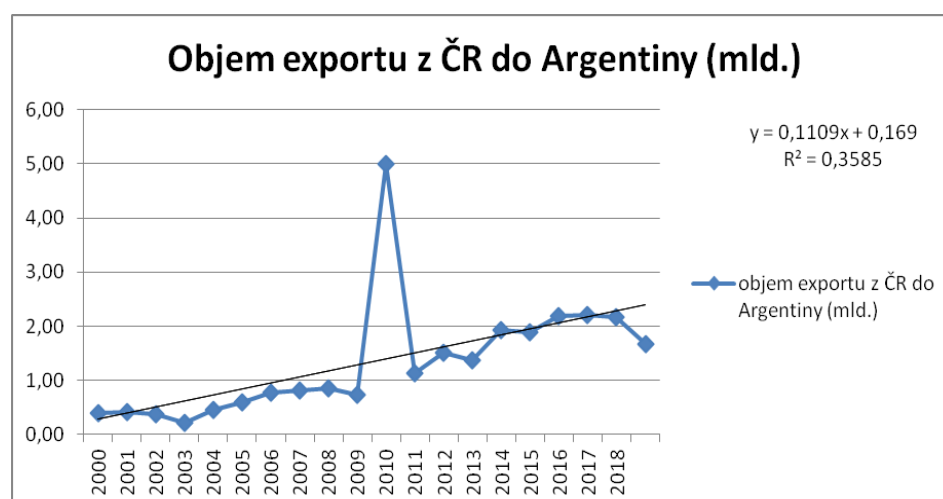
proměnná	x_6	x_7	x_8	d_{x_9}
rovnice	$-0,1026x + 3,2316$	$-0,3812x + 31,987$	$-1,5243x + 24,701$	$6,69x + 112,59$
2019 (t 21)	3,13	31,61	23,18	119,28
2020 (t 22)	2,69	29,86	16,45	146,77
2021 (t 23)	2,11	28,88	9,73	143,49

Zdroj: Vlastní zpracování

Níže jsou zobrazeny grafy, včetně trendových funkcí, které byly použity při prognóze hodnot na následující roky.

Graf 2 nám ukazuje, jak se mění jeho hodnoty v letech 2000–2018 a jaká je prognóza pro roky 2019–2021. Jak je možné vidět, tak objem exportu má rostoucí tendenci, ale od roku 2016 má spíš klesající směr. Důvodem by mohla být například poněkud složitější možnost proniknutí nových českých exportérů na tamější trh, ale i problém se stále poměrně uzavřenou ekonomikou v Argentině. Od roku 2020 by ale měl export začít zase pomalu růst.

Graf 2: Objem Exportu z ČR do Argentiny

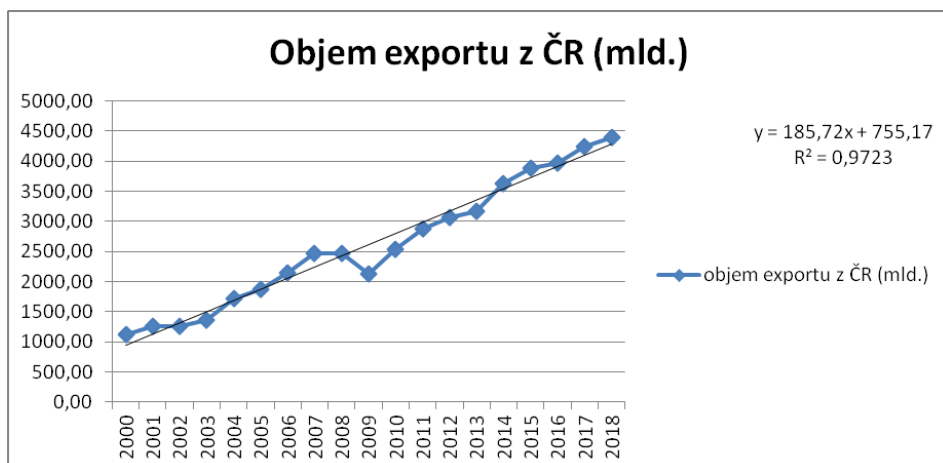

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle grafu 3, by měl vývoz stále růst. České republice se ekonomicky daří poslední roky velmi dobře, především v automobilovém a strojním průmyslu a o české výrobky je stále rostoucí zájem. Prognóza na následující roky je také příznivá.

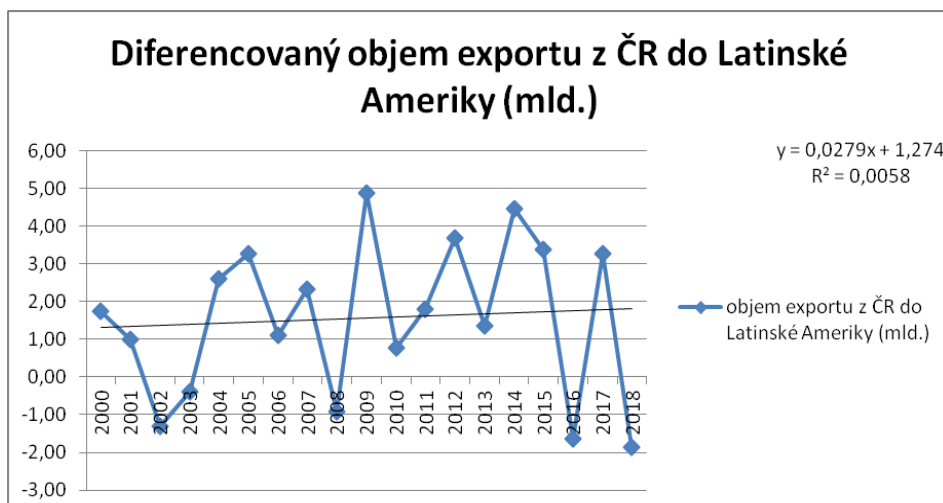
V grafu 4 je vidět velmi kolísavý vývoj hodnot. Prognóza následujících let vykazuje také klesající i vzrůstající hodnoty.

Graf 3: Objem exportu z ČR

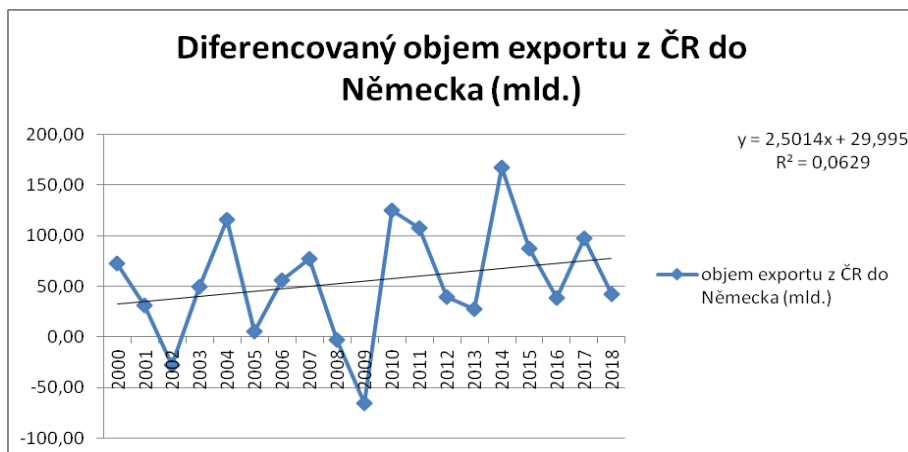
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 4: Objem exportu z ČR do Latinské Ameriky

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 5: Objem exportu z ČR do Německa

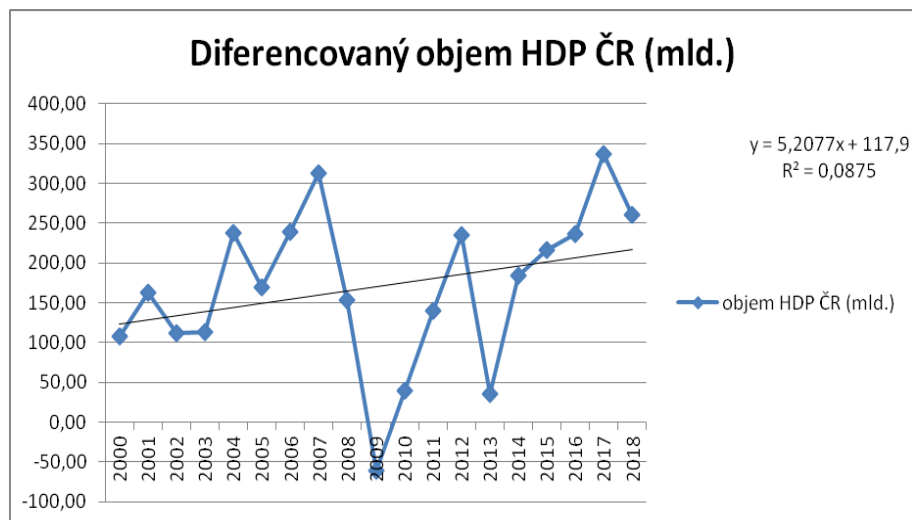

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 5 vykazuje také kolísavý vývoj hodnot.

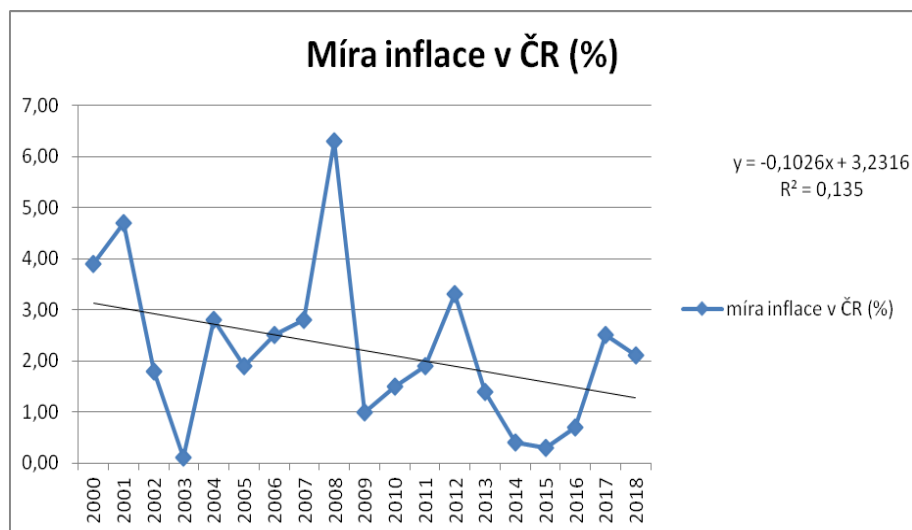
Vývoj HDP ČR v letech 2000–2018 je zachycen v grafu 6. Jak je vidět, od roku 2014 do roku 2017 zde byl rostoucí vývoj, nicméně v roce 2018 HDP zase kleslo. V roce 2019 by měla hodnota zase spadnout dolů a od roku 2020 by mělo HDP opět vrůst.

Graf 6: Objem HDP ČR

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 7: Míra inflace ČR

Zdroj: Vlastní zpracování

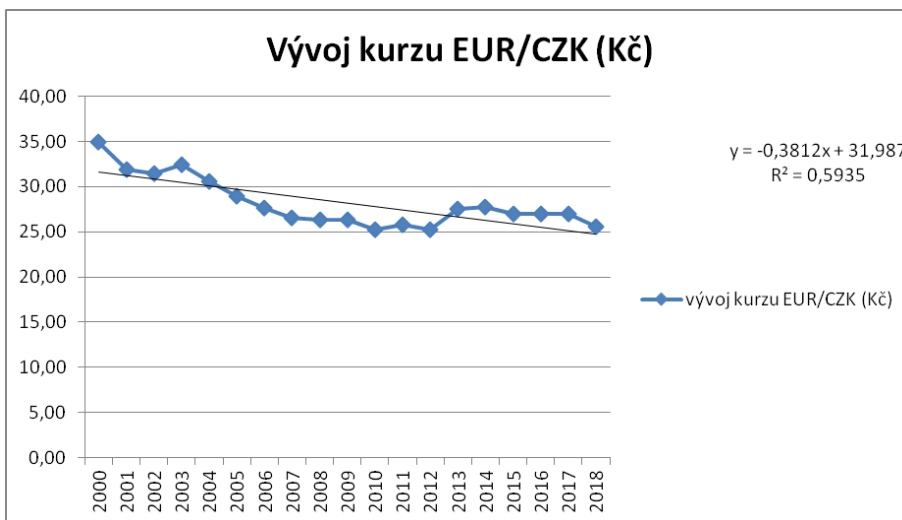
Graf 7 ukazuje opět kolísavý vývoj hodnot. Zatímco mezi lety 2014 až 2016 se míra inflace pohybovala kolem 0,5%, velký nárůst zaznamenal rok 2017 s hodnotou 2,5%.

Prognóza na následující roky je taková, že v roce 2019 by měla míra inflace ještě více vzrůst a od roku 2020 zase začít pomalu klesat.

Zatímco hodnoty v grafu 8 oscilují spíše kolem osy, hodnoty v grafu 9 pomalu klesají. V roce 2019 by měla hodnota obou kurzů zase vzrůst a následně znovu začít klesat.

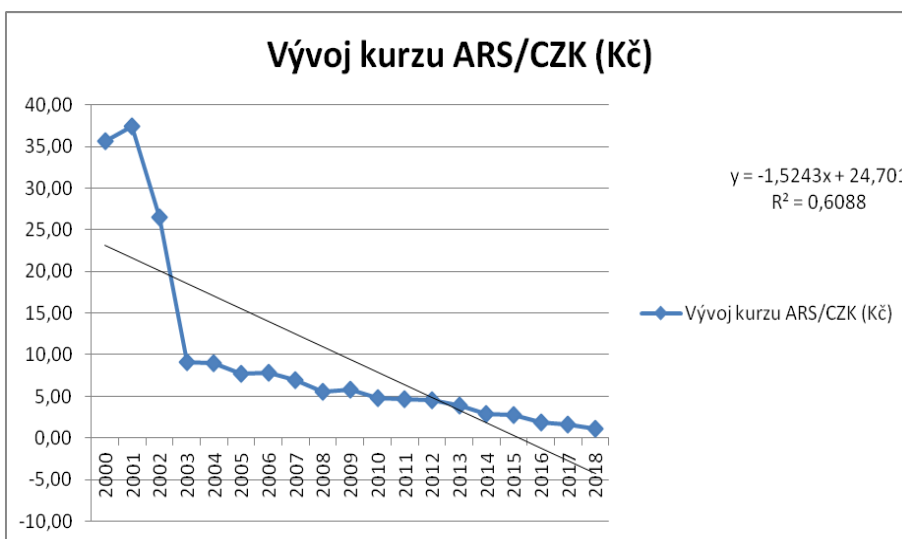
Posledním je graf 10, kde opět dochází ke kolísavému vývoji hodnot.

Graf 8: Vývoj kurzu EUR/CZK

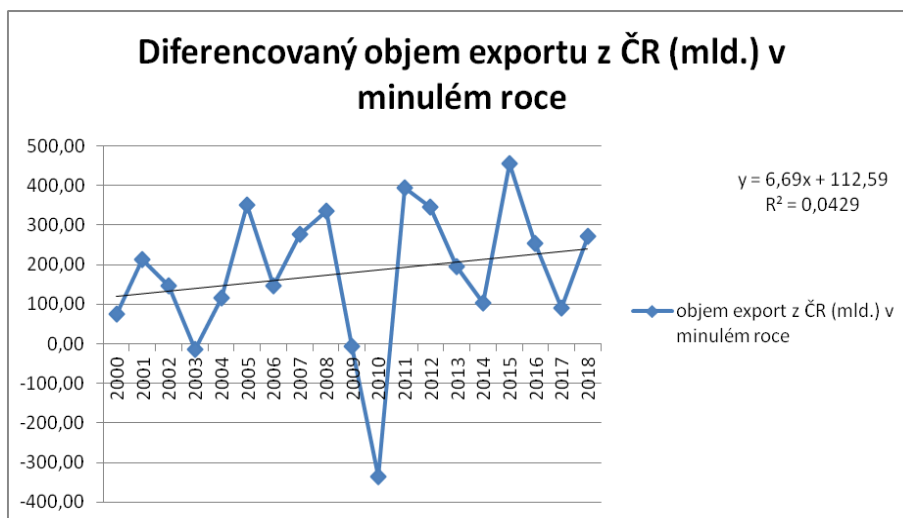
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 9: Vývoj kurzu ARS/CZK

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 10: Objem exportu z ČR v minulém roce

Zdroj: Vlastní zpracování

5 Shrnutí a doporučení

Česká republika je ve světě vnímána jako důležitý exportér především automobilového a strojího průmyslu od nepaměti. S otevřením hranic se pozice této malé země, avšak s velmi strategickým umístěním v srdci Evropy, ještě upevnila a stala se tak důležitým obchodním partnerem mnoha, nejenom evropských zemí. Mezi nejdůležitější vývozní země, s nimiž Česká republika velice úzce spolupracuje, patří především sousední státy, jakožto Německo, Slovensko, Polsko a Rakousko, ale také Velká Británie nebo Francie. Německo, co se týče objemu exportu z České republiky, ale mnohonásobně převyšuje ostatní země. V první polovině roku 2019 například dosáhl objem exportu do Německa hodnoty 726 mld. Kč, naproti tomu na Slovensko, kam Česká republika dováží po Německu nejvíce, pouze cca 170 mld. Kč. Exportuje se především zboží z automobilového, strojího a elektroinstalačního průmyslu. České republice se za poslední roky ekonomicky daří a dle dostupných informací na webových stránkách MPO, výše exportu meziročně roste. Jen v září 2019 vývoz meziročně vzrostl o 8,0 %. Důvodem stále zvyšujícího nárůstu hodnot je především dobrá podpora exportérů ze stran státu a otevřená možnost spolupráce se zeměmi Evropské unie. Pro Německo je Česká republika klíčovým partnerem v dodávkách automobilových součástí a tato pozice je zatím stále upevňována. Je ale velmi důležité nespoléhat se pouze na toto odvětví a prověřené obchodní partnerství, ale je nutné přizpůsobit se současným trendům a držet krok s jinými zeměmi. Pozice českého trhu by mohla být lehce ovlivněna dovozci z Asie, především Číny, nicméně v poslední době si velké množství dobře rozvíjejících se firem potrpí spíše na kvalitu než na cenu, a proto vyžadují spolehlivější dodavatele, kterými Česká republika bezpochyby je. Tradice českých výrobků s dobrou pověstí sahá hluboko do minulosti.

MPO si ale velmi dobře uvědomuje, že není možné se spoléhat pouze na obchodování v rámci Evropské unie, ale že je dobré podpořit export i do vzdálenějších destinací. Proto jsou v rámci proexportní strategie České republiky na období 2012-2020 stanoveny prioritní a zájmové země k rozvoji exportu, mezi nimiž se objevují i země vzdálenější Latinské Ameriky. Prioritní země z této oblasti jsou Brazílie a Mexiko a zájmové Argentina, Chile a Kolumbie. Problémy s obchodováním v těchto zemích jsou jednak jejich vzdálenost a tudíž komplikovanější možnost dopravy, která je především finančně i

časově náročnější, ale také poměrně uzavřená ekonomika, která k rozvoji exportu moc nepomáhá.

Latinské Amerika je velmi zajímavá oblast, která má obrovský potenciál k rozvoji exportu. Ekonomika je zde stále lehce zaostalá, ale tempo ekonomického růstu se neustále zvyšuje. Oblast patří také mezi světové špičky těžebního průmyslu, většina států disponuje velkým nerostným a přírodním bohatstvím. Ovšem mnoha státům chybí potřebná technologie a know-how k těžbě těchto surovin. Mezi země Latinské Ameriky, kam Česká republika exportuje nejvíce, patří Mexiko, Brazílie, Chile, Kolumbie, Kuba, Argentina, čili hlavně státy, které patří do skupin prioritních nebo zájmových zemí k rozvoji exportu. V první polovině roku 2019 se například do Mexika exportovalo zboží v hodnotě cca 12,8 mld. Kč, do Argentiny v hodnotě zhruba 1,1 mld. Kč. Velkou výhodou České republiky je, že má v těchto státech stále dobré jméno ještě z dob komunismu, a že latinoameričané preferují kvalitní evropské zboží spíše, než to asijské.

Pro podporu českých exportérů zřídilo MPO agenturu CzechTrade, která aktivně pomáhá firmám k proniknutí na zahraniční trh. Na webových stránkách zveřejňuje nejenom teritoriální informace, ale i příležitosti, nabídky a tendry jednotlivých států k rozvoji obchodu v daných oblastech. Například v Latinské Americe je velký potenciál k rozvoji obchodu s tradičním českým strojním průmyslem, dopravními prostředky, stroji a technologiemi pro stavební průmysl, technologiemi pro udržitelnost zdrojů atd. Samozřejmě zrovna pro rozvoj těchto obchodů je velmi důležitá podpora firem ze strany státu. MPO si je toho plně vědomo³ a právě ve spolupráci agentur CzechTrade a CzechInvest se snaží českým firmám co nejvíce pomoci. Několikrát v roce spolupřádají různé obchodní cesty, organizují veletrhy, konference a poskytují i technickou a informační podporu. CzechTrade má v několika státech Latinské Ameriky zahraniční kanceláře, a všichni zástupci maximálně podporují jednotlivé exportéry. Toto je z pozice státu velká podpora a rozhodně by v tom MPO mělo i nadále pokračovat.

Argentina je velmi zajímavá země s velkým potenciálem k rozvoji exportu. Jako téměř každý stát v této destinaci, i tady se potýkají s problémem udržitelnosti energie. Je tu tedy příležitost pro firmy, které se zabývají technologiemi obnovitelnosti zdrojů, energetikou, ICT ale i těžebním průmyslem a železniční dopravou. Česká republika v současnosti do

Argentině vyváží především reaktory, kotle, mechanické přístroje a nástroje. Dle sestaveného ekonometrického modelu, který zkoumá vývoj exportu z České republiky do Argentiny v letech 1999 až 2018, je vývoj těchto hodnot v posledních letech spíše rostoucí. Zatímco objem exportu do Argentiny v roce 1999 vykazoval hodnotu pouze 0,39 mld. Kč, v roce 2018 tomu už bylo 1,66 mld. Kč. Dle vypočítané prognózy na rok 2019 by ale mělo dojít opět k poklesu. Důvodem by mohla být dosavadní nestabilní politická a ekonomická situace v Argentině. Sestavený ekonometrický model je ale pouze teoretický, vytvořený pro účel diplomové práce a k jeho použitelnosti v praxi by byla nutná konzultace se zkušeným ekonometrem.

Česká republika by měla v těchto podpůrných aktivitách pokračovat i nadále a více pomoci českým exportérům rozvíjet obchody do zemí mimo EU. V této chvíli je velmi důležité poskytovat firmám jednotné a klíčové informace, které jim k uzavírání obchodů maximálně pomůže, zachovat poradenskou činnost zahraničních kanceláří CzechTrade a udržet kvalitu jejich zástupců, především co se týče jejich jazykové vybavenosti, znalosti dané lokality a kvalifikace. Tito zaměstnanci jsou pro rozvoj exportu klíčoví, a proto je nutné udržovat jejich motivovanost, například prostřednictvím různých motivačních programů a benefitů. Dále by mohla firmám pomoci lepší finanční podpora ze strany státu, například různé zvýhodnění pro malé a střední podnikatele, především při vstupu na rizikovější trhy.

6 Závěr

Cílem práce je zhodnocení současného stavu českého exportu do země mimo Evropskou unii pomocí stanovených dílčích cílů. Vybranou destinací je oblast Latinské Ameriky, především z důvodu rozšíření dosavadních znalostí o této oblasti. Téma mezinárodního obchodu je velmi zajímavé, ale o Jižní Americe, respektive o tom, co Česká republika do této oblasti exportuje, není mezi laickou veřejností dostupných příliš mnoho informací. Daleko rozšířenější je povědomí laiků o tom, co se z této oblasti do České republiky dováží.

Na základě analýzy proexportní strategie České republiky na období 2012-2020, jsou vyhodnoceny preferované a zájmové země pro rozvoj exportu a několik z nich je právě z oblasti Latinské Ameriky. Tyto státy jsou pak detailněji rozebrány a jsou specifikovány obchodní příležitosti pro export českých firem. Zajímavá je i kapitola, týkající se informací z historie obchodu mezi Českou republikou a Latinskou Amerikou. Tato oblast má opravdu veliký potenciál, hlavně je zde možno uspět v oborech, které jsou Čechům poměrně blízké a v kterých jsou dobří.

V teoretické části práce jsou definovány klíčové pojmy mezinárodního obchodu a metodou deskripce odborných publikací jsou zpracovány teoretická východiska a prostředí mezinárodního obchodu České republiky s uvedenou destinací. Prioritou je vysvětlit problematiku dostatečně srozumitelně i laické veřejnosti. Nejvíce informací je získáno prostřednictvím sekundárního výzkumu a analýzou proexportní strategie České republiky, kterou vydalo Ministerstvo průmyslu a obchodu. Tento dokument shrnuje hlavní a dílčí cíle exportní politiky na období let 2012–2020. V současné chvíli je možné zhodnotit, že některé ze stanovených cílů se již podařilo naplnit.

Informace o obchodování se zeměmi Latinské Ameriky jsou dostupné na webových stránkách agentury CzechTrade, které jsou opravdu dobře zpracované a poskytují plnohodnotné podklady k rozvoji exportu českých firem. Zprovoznění informačního portálu, který by sdružoval potřebné informace, které by pomohli českým firmám k rozvoji obchodu v různých zemích světa, je jedním z dílčích cílů proexportní strategie ČR. Tento cíl byl naplněn.

Praktická část práce obsahuje ekonometrický model, který určitým způsobem hodnotí vývoj exportu. Cílem tohoto modelu je ověřit, jestli je objem exportu z ČR do Argentiny ovlivňován vybranými proměnnými a jakým způsobem. Podkladová data jsou získána pomocí sekundárního výzkumu a sestavena díky analýze dostupných údajů na webových stránkách Českého statistického úřadu a na stránkách KurzyCZ.

Sestavený jednorovnicový model, je ověřován z hlediska multikolinearity. V první fázi vyšla multikolinearita u několika proměnných, ale postupnou diferencí se podařilo multikolinearitu odstranit. Pro odhad modelu je použita běžná metoda nejmenších čtverců a následně je provedena ekonomická, statistická i ekonometrická verifikace. Všechny hodnoty jsou vypočítány pomocí softwaru Gretl. V rámci ekonometrické verifikace modelu je provedeno několik testů – autokorelace reziduí, heteroskedasticity a normality reziduí. Výsledné hodnoty jsou opět výstupy softwaru Gretl. Model také obsahuje rovnice trendových funkcí, které jsou stanoveny pomocí spojnicových grafů. Na základě definovaných rovnic, je možné prognózovat vývoj stanovených hodnot na tři roky dopředu. Tento ekonometrický model je i tak sestaven pouze pro potřebu diplomové práce, a pokud by se měl použít v praxi, byla by nutná konzultace se zkušeným ekonometrem.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Tištěné dokumenty

ČECHURA LUKÁŠ a kol., *Cvičení z ekonometrie*. V Praze: Česká zemědělská univerzita v Praze, PEF, Reprografické studio PEF ČZU v Praze, 2016. ISBN 978-80-213-2405-3

DANĚK, Otto. Komentář k vývoji exportu. *Asociace exportérů* [online]. 6.8.2019. Dostupné z: www.asociaceexporteru.cz

DAZA ARAMAYO, Lourdes Gabriela. *Analýza nejznámějších metod měření konkurenceschopnosti latinskoamerických států*. Praha: Oeconomica, 2012. ISBN 978-80-245-1978-4.

Export: Příloha týdeníku Euro a měsíčníku Profit. 2019, **2019**(1/2).

Exportní strategie České republiky pro období 2012 – 2020. In: . Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2012.

HES, Aleš. *Základy mezinárodního obchodu*. Vyd. 3., přeprac. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2005. ISBN 80-213-1406-0.

Jaká je nová Exportní strategie. *Český exportér, magazín Hospodářských novin a týdeníku Ekonom*. *Economia*, 2012, **2012**(1), 12-13.

JOHNSON, Thomas E.; BADE, Donna L. *Export / import : procedures and documentation*. United States of America : AMACOM – Book Division of American Management Association, 2010. 670 s. ISBN 978-0-8144-1550-4

KLÍMA, Jan. *Dějiny Latinské Ameriky: vývoj oblasti, regionů a států*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015. ISBN 978-80-7422-368-6.

KORBEL, Petr a HONSOVÁ, Marcela. *Česko dobývá Latinskou Ameriku: do Brazílie či Mexika dnes míří menší české firmy ...* *Ekonom*, 2012, 56(21), s. 51-53. ISSN 1210-0714.

SEYOUM, Belay. *Export-import theory, practices, and procedures*. 2nd ed. New York: Routledge, 2009. ISBN 07-890-3420-4.

SVATOŠ, Miroslav. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*. Praha: Grada, 2009. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2708-0.

TVRDOŇ JIŘÍ, *Ekonomie*. V Praze: Česká zemědělská univerzita v Praze, PEF, Reprografické studio PEF ČZU, 2015. ISBN 978-80-213-0819-0

ZELENÝ, Mislav. *Pokrokem k zániku: výběr novinových článků a blogů z let 1969-2017*. Praha: Argo, 2018. ISBN 978-80-257-2559-7.

7.2 Elektronické dokumenty a webové portály

Central Intelligence Agency [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.cia.gov/index.html>

CzechInvest [online]. 2019. Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/cz>

CzechTrade [online]. 2016. Dostupné z: <https://www.czechtrade.cz/>

Export Guru [online]. 2016. Dostupné z: <http://www.exportguru.cz/>

MERCOSUR [online]. 2018. Dostupné z: <https://www.mercosur.int/en/>

Ministerstvo zahraničních věcí [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.mzv.cz/jnp/>

8 Přílohy

Příloha 1 – Zahraniční obchod podle zemí

Tabulka 12: Zahraniční obchod podle zemí (dle výše vývozu v tis. CZK)

Kód země	Název země	Netto (kg)	Hodnota CZK(tis.)
DE	Německo	10 910 468 183	726 303 426
SK	Slovensko	4 528 876 446	170 814 680
PL	Polsko	6 558 107 635	136 407 409
FR	Francie	786 627 424	121 694 460
GB	Spojené království	538 798 410	104 896 507
AT	Rakousko	5 075 941 570	100 061 955
IT	Itálie	1 279 439 505	90 613 836
NL	Nizozemsko	515 772 479	88 004 551
ES	Španělsko	456 514 324	77 978 453
HU	Maďarsko	1 244 742 189	71 855 259
US	Spojené státy	289 238 603	53 397 650
BE	Belgie	407 577 023	48 533 733
RU	Ruská federace	281 420 740	46 077 853
SE	Švédsko	321 975 949	39 044 627
CH	Švýcarsko	209 052 218	35 603 510
RO	Rumunsko	536 225 514	34 486 992
CN	Čína	640 255 604	27 722 866
DK	Dánsko	142 049 817	22 018 808
TR	Turecko	108 316 878	20 357 146
UA	Ukrajina	194 631 429	15 024 102
FI	Finsko	91 189 442	12 260 964
IE	Irsko.	38 955 875	11 920 781
SI	Slovinsko	246 854 246	11 605 047
JP	Japonsko	73 726 102	11 451 177
BG	Bulharsko	139 744 645	11 349 063
NO	Norsko	63 473 031	10 575 855

IL	Izrael	44 618 945	9 309 282
PT	Portugalsko	47 973 563	8 726 015
XS	Srbsko	128 193 523	8 660 368
ZA	Jižní Afrika	45 022 471	8 483 145
LT	Litva	122 097 739	8 225 231
HR	Chorvatsko	170 573 365	8 067 705
AE	Spojené arabské emiráty	41 557 156	7 728 576
IN	Indie	43 974 341	7 613 616
MX	Mexiko	44 440 421	7 516 282
GR	Řecko	61 092 216	5 876 906
KR	Korejská republika	47 201 441	5 309 080
SA	Saúdská Arábie	49 445 111	5 290 492
AU	Austrálie	39 553 727	5 008 435
MA	Maroko	34 390 195	4 837 018
HK	Hongkong	10 579 212	4 813 293
EE	Estonsko	54 777 092	4 396 301
BR	Brazílie	32 518 001	4 127 135
CA	Kanada	55 586 578	3 789 576
SG	Singapur	7 074 515	3 647 552
EG	Egypt	21 122 055	3 522 039
LU	Lucembursko	33 877 133	3 153 740
TW	Tchaj-wan	13 998 045	3 132 825
KZ	Kazachstán	9 197 505	3 027 386
LV	Lotyšsko	47 807 571	3 015 069
BY	Bělorusko	20 444 529	2 937 967
MY	Malajsie	14 567 959	2 420 020
BA	Bosna a Hercegovina	108 751 252	2 271 649
TN	Tunisko	6 873 715	1 982 464
MK	Bývalá jugoslávská republika Makedonie	27 778 264	1 928 357
TH	Thajsko	13 848 498	1 696 422

ID	Indonésie	6 666 999	1 445 566
DZ	Alžírsko	13 494 265	1 445 306
NZ	Nový Zéland	6 856 522	1 220 190
QA	Katar	3 952 778	1 209 555
QR	Rezervy a zásoby v rámci obchodu uvnitř EU	76 580 780	1 177 692
MD	Moldavská republika	8 169 998	1 174 483
JO	Jordánsko	5 140 704	1 139 563
CY	Kypr	16 238 929	1 121 830
CI	Pobřeží slonoviny	4 225 452	1 096 281
GE	Gruzie	4 409 682	1 022 591
PK	Pákistán	11 522 112	1 016 029
CL	Chile	8 212 078	983 787
NG	Nigérie	7 475 181	956 974
PH	Filipíny	3 682 921	895 478
CO	Kolumbie	8 639 061	789 645
CU	Kuba	8 279 595	773 005
VN	Vietnam	6 321 801	758 976
UZ	Uzbekistán	3 239 728	710 243
LB	Libanon	7 114 524	691 288
AR	Argentina	3 843 692	688 157
AL	Albánie	6 187 601	680 263
KW	Kuvajt	3 762 628	628 190
OM	Omán	4 893 308	598 777
AZ	Ázerbájdžán	4 350 502	573 802
IQ	Irák	2 366 912	552 210
BD	Bangladéš	9 869 638	520 391
ME	Černá Hora	4 444 718	512 370
IS	Island	3 805 217	495 523
AM	Arménie	1 978 122	482 356
PE	Peru	4 552 404	425 905

BH	Bahrajn	1 781 812	391 459
MT	Malta	1 599 698	319 631
IR	Íránská islámská republika	12 165 508	295 823
XK	Kosovo	3 941 511	289 101
ET	Etiopie	657 743	255 095
SN	Senegal	3 957 909	239 649
EC	Ekvádor	1 189 381	222 463
AF	Afghánistán	1 461 720	203 080
KE	Keňa	841 935	185 322
GH	Ghana	2 311 396	184 435
LY	Libye	1 319 907	155 817
LI	Lichtenštejnsko	570 951	145 298
MN	Mongolsko	1 546 945	143 066
MU	Mauricius	443 722	141 426
LA	Laoská lidově demokratická republika	70 899	136 247
ML	Mali	1 130 874	128 913
AO	Angola	204 754	125 612
SD	Súdán	1 599 329	119 665
CG	Kongo	666 455	117 716
PS	Okupované palestinské území	434 851	116 162
TZ	Sjednocená republika Tanzanie	1 350 532	108 368
QV	Země a území neuváděné v rámci obchodu uvnitř EU	298 204	107 819
BO	Mnohonárodní stát Bolívie	793 673	99 840
YE	Jemen	643 623	93 433

PA	Panama	1 841 841	91 621
SV	Salvador	280 221	88 233
GT	Guatemala	638 701	87 990
TM	Turkmenistán	464 916	84 862
PY	Paraguay	253 625	82 737
CR	Kostarika	3 982 729	82 100
UG	Uganda	213 959	81 382
QU	Země a území neuváděné	4 780 457	75 580
LK	Srí Lanka	902 803	75 230
UY	Uruguay	395 769	70 100
KG	Kyrgyzská republika	307 336	67 270
BF	Burkina Faso	314 879	63 369
SY	Syrská arabská republika	1 431 283	62 645
ZM	Zambie	184 907	61 021
MM	Myanmar	1 445 725	60 740
TJ	Tádžikistán	382 550	59 775
HN	Honduras	685 279	57 344
DO	Dominikánská republika	522 641	53 169
KH	Kambodža	139 662	48 690
CD	Demokratická republika Kongo	520 325	44 661
NP	Nepál	110 656	43 946
TD	Čad	194 528	42 780
NC	Nová Kaledonie	223 948	37 603
NE	Niger	167 975	37 145
MZ	Mosambik	253 283	34 942
MG	Madagaskar	248 065	34 486
NA	Namibie	36 198	33 702
FO	Faerské ostrovy	688 628	32 460

BN	Brunej Darussalam	57 530	29 803
AD	Andorra	35 421	28 129
MV	Maledivy	242 885	27 199
MO	Macao	25 950	27 061
GA	Gabon	729 715	26 568
CM	Kamerun	561 637	25 574
RW	Rwanda	48 679	25 230
ZW	Zimbabwe	388 084	25 150
TT	Trinidad a Tobago	97 895	23 670
TG	Togo	191 308	22 743
VG	Britské Panenské ostrovy	57 003	22 704
SC	Seychely	40 179	21 298
PG	Papua Nová Guinea	73 280	18 625
BJ	Benin	457 395	17 046
CV	Kapverdy	84 526	16 909
MR	Mauritánie	124 577	15 724
SZ	Svazijsko	27 580	15 542
PF	Francouzská Polynésie	76 262	15 241
XL	Melilla	40 877	13 126
SM	San Marino	94 582	12 113
TC	Ostrovy Turks a Caicos	30 894	11 956
VE	Bolívarovská republika Venezuela	93 110	11 732
GN	Guinea	100 184	9 867
SH	Svatá Helena, Ascension a Tristan da Cunha	28 863	9 859
SR	Surinam	79 311	9 546
XC	Ceuta	42 381	9 225

GL	Grónsko	22 445	8 910
LR	Libérie	173 574	8 134
CW	Curaçao	20 425	7 456
WS	Samoa	15 580	7 269
BI	Burundi	705 520	6 962
TF	Francouzská jižní území	223	6 922
BS	Bahamy	12 681	6 791
NI	Nikaragua	22 119	6 371
GI	Gibraltar	84 534	6 102
SO	Somálsko	7 261	5 962
MW	Malawi	23 689	5 241
BW	Botswana	24 690	4 988
GM	Gambie	159 605	4 823
SX	Svatý Martin (nizozemská část)	15 387	4 289
JM	Jamajka	33 526	3 657
BZ	Belize	3 551	3 407
SS	Jižní Súdán	23 188	3 144
GY	Guyana	10 364	2 847
FJ	Fidži	1 082	1 947
AW	Aruba	24 150	1 880
LS	Lesotho	2 567	1 537
BM	Bermudy	2 187	1 387
BL	Svatý Bartoloměj	10 478	1 287
DJ	Džibutsko	6 149	1 225
SL	Sierra Leone	575	1 157
GD	Grenada	3 799	910
MP	Severní Mariany	692	842
GQ	Rovníková Guinea	3 351	788
BB	Barbados	716	582
GW	Guinea-Bissau	79	485

CF	Středoafriická republika	341	448
PM	Saint Pierre a Miquelon	1 509	318
AG	Antigua a Barbuda	108	248
QP	Volné moře	2 254	244
LC	Svatá Lucie	451	228
KY	Kajmanské ostrovy	434	177
BT	Bhútán	19	174
VA	Svatý stolec (Vatikánský městský stát)	175	76
MS	Montserrat	1	49
HT	Haiti	41	47
QQ	Rezervy a zásoby	61	23
KN	Svatý Kryštof a Nevis	3	8
GU	Guam	38	4
QW	Země a území neuváděné v rámci obchodu s třetími zeměmi	2	0

Zdroj: Český statistický úřad

Příloha 2 – Zahraniční obchod podle zboží

Tabulka 13: Zahraniční obchod podle zboží (dle výše vývozu v tis. CZK)

Kód země	Název země	Netto (kg)	Hodnota CZK(tis.)
87	Vozidla motorová traktory kola aj vozidla	2 344 721 639	482 887 256
84	Reaktory kotle přístroje nástroje mechanické	1 163 788 419	451 416 146
85	Přístroje el. záznamu reprodukce zvuku TV obrazu	1 024 698 785	406 691 605
73	Výrobky ze železa nebo oceli	1 484 296 426	80 820 156
39	Plasty a výrobky z nich	1 123 847 493	78 537 241
94	Nábytek lůžkoviny svítidla stavby montované	442 035 013	62 025 105
72	Železo a ocel	3 146 869 239	52 108 781
90	Přístroje optické foto kinem lékař chirurg apod.	31 481 659	47 353 394
40	Kaučuk a výrobky z něj	449 678 648	46 031 806
27	Paliva oleje a výrobky látky živičné vosk	2 821 224 464	39 827 054
30	Výrobky farmaceutické	29 337 912	34 746 645
95	Hračky hry potřeby sportovní	90 257 843	32 187 093
44	Dřevo uhlí dřevěné výrobky dřevěné	6 682 573 404	29 536 533
76	Hliník a výrobky z hliníku	228 244 759	22 313 144
70	Sklo a výrobky skleněné	644 465 209	22 052 170
48	Papír karton lepenka a výrobky	678 651 797	20 620 132
83	Výrobky různé z kovu obecných	165 194 028	19 121 306
33	Silice rezinoidy přípravky kosmetické toaletní apod.	59 931 951	16 807 771
96	Výrobky různé	140 213 513	14 492 683
29	Výrobky chemické organické	401 062 209	13 923 215
62	Oděvy doplňky oděvní jiné než pletené háčkové	14 960 292	13 115 302

82	Nástroje náčiní výrobky nožářské z kovu obec	35 184 264	12 293 172
38	Výrobky chemické různé	474 856 507	12 152 840
61	Oděvy doplňky oděvní pletené háčkované	18 271 579	11 804 920
86	Lokomotivy vozy zařízení dopravní mechanická	122 684 805	11 063 137
49	Knihy noviny obrazy aj výr polygraf tištěné	144 189 669	10 354 405
04	Mléko vejce med výrobky jedlé živočiš. původu	539 022 644	10 264 454
34	Mýdlo přípravky prací mazací lešticí aj vosk	255 882 510	9 675 688
88	Letadla kosmické lodě jejich součásti části	936 015	8 603 446
21	Přípravky potravinové různé	92 134 277	8 527 261
22	Nápoje tekutiny lihové ocet	2 966 667 578	8 405 777
24	Tabák náhražky tabákové vyrobené	18 809 993	8 381 806
23	Zbytky odpad v potravinářském průmyslu krmivo	638 986 161	8 360 434
68	Výrobky z kamene sádry cementu osinku slídy	817 175 277	8 210 468
19	Přípravky z obilí mouky škroby mléka pečivo	158 147 391	8 107 418
28	Výrobky chemické sloučeniny kovů zemin prvků	493 976 996	7 981 193
64	Obuv kamaše apod. výrobky části těchto výrobků	13 700 525	7 668 874
71	Perly drahokamy drahé kovy výrobky bižuterie	3 268 657	7 452 433
69	Výrobky keramické	413 538 213	7 417 553
63	Výrobky textilní jiné oděvy	46 924 456	7 171 921

	obnošené hadry		
32	Výtažky taniny barvy pigmenty laky tmely apod.	130 178 884	7 144 095
56	Vata plst textilie netkané lana provazy apod.	86 950 576	6 570 283
10	Obilí	1 111 273 813	5 912 872
51	Vlna chlupy zvířecí příze tkaniny žíněné	15 543 537	5 754 915
93	Zbraně střelivo části součásti příslušenství	9 221 053	5 694 224
74	Měď a výrobky z mědi	40 818 838	5 473 912
12	Semena plody rostliny léčivé průmysl sláma apod.	373 812 285	5 278 077
42	Výrobky kožené sedlářské, řemenářské, apod.	7 860 490	4 964 051
54	Hedvábí chemické /syntetické nebo umělé/	61 920 982	4 596 098
15	Tuky oleje živočišné rostlinné pokrmové vosky	235 439 077	4 520 202
47	Vláknina ze dřeva aj odpady papíru lepenky	601 793 222	4 496 546
59	Textilie impregnované natřené povlečené, apod.	28 125 572	4 277 563
01	Zvířata živá	83 594 385	3 993 507
17	Cukr a cukrovinky	168 725 525	3 714 538
99	KN2 - Nezatříděno dle druhu	76 573 560	3 420 371
36	Výbušniny výrobky pyrotechnické zápalky apod.	4 993 552	3 364 473
25	Sůl síra zeminy a kameny sádra vápno cement	2 333 295 034	3 174 463
18	Kakao a přípravky kakaové	25 794 040	2 995 382
16	Přípravky z masa ryb korýšů aj vod	34 611 650	2 772 206

	bezobratlí		
09	Káva čaj maté koření	16 247 501	2 248 728
02	Maso a droby požitelné	34 552 371	2 144 759
20	Přípravky ze zeleniny ovoce ořechů	46 758 585	1 922 467
11	Výr mlýnské slad škroby inulin lepek pšeničný	207 654 732	1 918 306
31	Hnojiva	350 214 303	1 818 509
78	Olovo a výrobky z olova	32 817 671	1 779 315
55	Vlákna střížná chemická /syntetická nebo umělá/	29 514 094	1 746 321
52	Bavlna	13 215 610	1 633 378
08	Ovoce ořechy jedle slupky citrusových plodů melounů	61 042 264	1 604 750
07	Zelenina rostliny hlízy kořeny požitelné	71 563 682	1 564 534
03	Ryby korýši měkkýši a ostatní vodní bezobratlovci	10 905 808	1 523 931
81	Kovy obecné ostatní fermenty výrobky z nich	6 101 699	1 429 775
60	Textilie pletené nebo háčkové	11 862 348	1 356 158
57	Koberce aj krytiny podlahové textilní	19 271 048	1 309 480
91	Hodiny hodinky a jejich části	329 664	1 098 998
58	Tkaniny speciální textilie vsívané krajky apod.	5 420 881	954 679
65	Pokrývky hlavy a jejich součásti	818 546	914 749
75	Nikl a výrobky z niklu	3 418 508	810 450
13	Šelak,gumy,pryskyřice aj šťávy výtažky rostl.	2 604 770	760 745
92	Nástroje hudební části součásti příslušenství	968 332	706 907
35	Látky albuminoidní škroby klišy enzymy	14 776 102	693 051

05	Výrobky živočišného původu jinde neuvedené	5 372 076	639 069
37	Výrobky fotografické a kinematografické	942 775	592 422
79	Zinek a výrobky ze zinku	7 363 895	580 087
41	Kůže surové kožky /jiné než kožešiny/ usně	10 750 937	577 853
66	Deštníky slunečníky hole biče části součásti	1 110 910	540 891
26	Rudy kovů strusky popely	572 624 179	302 329
06	Rostliny živé a výrobky květinářské	2 563 737	298 638
89	Plavidla námořní a říční	1 990 236	295 965
67	Pera peří květiny umělé výrobky z lidských vlasů	159 748	161 118
97	Díla uměl předměty sběratelské starožitnosti	60 283	140 607
53	Vláknata textilní rostlinná jiná příze papírové	290 198	77 663
80	Cín a výrobky z cínu	132 637	61 840
14	Materiály rostlinné pletací aj výr rostlinné	10 454 854	55 797
43	Kožešiny umělé kožešiny výrobky z nich	422 898	44 920
46	Výrobky ze slámy aj mater výrobky košíkářské	272 209	37 988
45	Korek výrobky korkové	42 140	13 599
50	Hedvábí přírodní	4 694	2 805

Zdroj: Český statistický úřad

Příloha 3 – Vývozní země z oblasti Latinské Ameriky

Tabulka 14: Vývozní země z oblasti Latinské Ameriky

Kód země	Název země	Netto (kg)	Hodnota CZK(tis.)
MX	Mexiko	66 944 530	12 855 481
BR	Brazílie	53 461 021	6 222 217
CL	Chile	11 892 794	1 503 119
CO	Kolumbie	11 898 787	1 231 632
CU	Kuba	12 322 325	1 156 419
AR	Argentina	7 807 654	1 115 624
PE	Peru	6 706 852	647 348
EC	Ekvádor	1 957 417	350 331
SV	Salvador	433 079	258 034
PA	Panama	2 325 013	135 913
BO	Mnohonárodní stát Bolívie	1 271 869	131 860
PY	Paraguay	434 430	131 374
GT	Guatemala	919 337	124 397
CR	Kostarika	4 151 306	124 333
UY	Uruguay	805 132	122 763
HN	Honduras	1 818 791	81 153
DO	Dominikánská republika	812 954	81 021
VE	Bolívarovská republika Venezuela	143 450	16 265
NI	Nikaragua	47 849	14 247
HT	Haiti	581	118

Zdroj: Český statistický úřad

Příloha 4 – Vývozní produkty z ČR do Latinské Ameriky

Tabulka 15: Vývozní produkty z ČR do Latinské Ameriky

Kód zboží	Název zboží	Hodnota CZK(tis.)
84	Reaktory kotle přístroje nástroje mechanické	6 583 134
85	Přístroje el. záznamu reprodukce zvuku TV obrazu	5 164 238
87	Vozidla motorová traktory kola aj vozidla	4 281 941
39	Plasty a výrobky z nich	1 243 955
40	Kaučuk a výrobky z něj	1 119 789
88	Letadla kosmické lodě jejich součásti části	903 585
73	Výrobky ze železa nebo oceli	765 174
70	Sklo a výrobky skleněné	682 169
90	Přístroje optické foto kinem lékař chirurg apod.	555 950
94	Nábytek lůžkoviny svítidla stavby montované	412 946
83	Výrobky různé z kovu obecných	359 707
28	Výrobky chemické sloučeniny kovů zemin prvků	339 051
96	Výrobky různé	320 559
72	Železo a ocel	278 950
56	Vata plst textilie netkané lana provazy apod.	277 059
27	Paliva oleje a výrobky látky živičné vosk	261 349
29	Výrobky chemické organické	232 611
76	Hliník a výrobky z hliníku	232 470
48	Papír karton lepenka a výrobky	214 698
95	Hračky hry potřeby sportovní	197 069
51	Vlna chlupy zvířecí příze tkaniny žíněné	172 706
11	Výr mlýnské slad škroby inulin lepek pšeničný	149 150
82	Nástroje náčiní výrobky nožířské z kovu obec	145 674
81	Kovy obecné ostatní fermenty výrobky z nich	144 573
69	Výrobky keramické	101 606

13	Šelak, gummy, pryskyřice aj šťávy výtažky rostl.	87 791
68	Výrobky z kamene sádry cementu osinku slídy	86 330
38	Výrobky chemické různé	78 832
31	Hnojiva	78 399
23	Zbytky odpad v potravinářském průmyslu krmivo	74 356
93	Zbraně střelivo části součásti příslušenství	72 247
04	Mléko vejce med výrobky jedlé živočiš. původu	64 029
30	Výrobky farmaceutické	63 851
36	Výbušniny výrobky pyrotechnické zápalky apod.	50 962
79	Zinek a výrobky ze zinku	50 138
32	Výtažky taniny barvy pigmenty laky tmely apod.	42 746
59	Textilie impregnované natřené povlečené apod.	32 887
54	Hedvábí chemické /syntetické nebo umělé/	31 980
17	Cukr a cukrovinky	31 334
55	Vlákna střížná chemická /syntetická nebo umělá/	30 821
33	Silice rezinoidy přípravky kosmetické toaletní apod.	26 436
64	Obuv kamaše apod. výrobky části těchto výrobků	22 715
86	Lokomotivy vozy zařízení dopravní mechanická	17 175
44	Dřevo uhlí dřevěné výrobky dřevěné	16 906
22	Nápoje tekutiny lihové ocet	16 206
63	Výrobky textilní jiné oděvy obnošené hadry	14 864
74	Měď a výrobky z mědi	14 742
61	Oděvy doplňky oděvní pletené háčkované	14 341
71	Perly drahokamy drahé kovy výrobky bižuterie	12 911
65	Pokryvky hlavy a jejich součásti	11 985

21	Přípravky potravinové různé	10 692
37	Výrobky fotografické a kinematografické	10 573
42	Výrobky kožené sedlářské řemenářské apod.	9 533
16	Přípravky z masa ryb koryšů aj vod bezobratlí	9 524
62	Oděvy doplňky oděvní jiné než pletené háčkované	9 424
58	Tkaniny speciální textilie vsívané krajky apod.	8 938
52	Bavlna	6 656
60	Textilie pletené nebo háčkované	5 833
19	Přípravky z obilí mouky škroby mléka pečivo	5 572
25	Sůl síra zeminy a kameny sádra vápno cement	5 322
34	Mýdlo přípravky prací mazací lešticí aj vosk	5 082
12	Semena plody rostliny léčivé průmysl sláma apod.	5 011
57	Koberce aj krytiny podlahové textilní	4 250
35	Látky albuminoidní škroby klišy enzymy	4 134
15	Tuky oleje živočišné rostlinné pokrmové vosky	3 360
92	Nástroje hudební části součásti příslušenství	2 787
89	Plavidla námořní a říční	2 047
08	Ovoce ořechy jedle slupky citrusových plodů melounů	1 811
01	Zvířata živá	1 677
91	Hodiny hodinky a jejich části	1 473
75	Nikl a výrobky z niklu	1 434
49	Knihy noviny obrazy aj výr polygraf tištěné	959
18	Kakao a přípravky kakaové	936
66	Deštníky slunečníky hole biče části součásti	570
80	Cín a výrobky z cínu	393
53	Vlákna textilní rostlinná jiná příze papírové	264
06	Výrobky živočišného původu jinde neuvedené	153
03	Ryby koryši měkkýši a ostatní vodní bezobratlovci	78

97	Díla uměl předměty sběratelské starožitnosti	30
45	Korek výrobky korkové	12
09	Káva čaj maté koření	10
10	Obilí	2
07	Zelenina rostliny hlízy kořeny požitelné	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha 5 – Vývozní produkty z ČR do Argentiny

Tabulka 16: Vývozní produkty z ČR do Argentiny

Kód zboží	Název zboží	Netto (kg)	Hodnota CZK(tis.)
84	Reaktory kotle přístroje nástroje mechanické	945 024	347 144
85	Přístroje el. záznamu reprodukce zvuku TV obrazu	508 637	190 703
87	Vozidla motorová traktory kola aj vozidla	424 490	82 839
39	Plasty a výrobky z nich	321 217	60 669
56	Vata plst textilie netkané lana provazy apod.	915 019	52 712
29	Výrobky chemické organické	164 439	47 765
73	Výrobky ze železa nebo oceli	459 184	46 068
36	Výbušniny výrobky pyrotechnické zápalky apod.	72 827	42 030
70	Sklo a výrobky skleněné	1 037 877	36 621
90	Přístroje optické foto kinem lékař chirurg apod.	14 425	29 030
27	Paliva oleje a výrobky látky živичné vosk	1 501 392	25 406
72	Železo a ocel	170 057	20 513
82	Nástroje náčiní výrobky nožířské z kovu obec	39 212	15 049
40	Kaučuk a výrobky z něj	105 635	14 716
59	Textilie impregnované natřené povlečené apod.	117 677	14 235
96	Výrobky různé	61 347	13 924
94	Nábytek lůžkoviny svítidla stavby montované	51 413	10 888
28	Výrobky chemické sloučeniny kovů zemin prvků	188 922	7 875
30	Výrobky farmaceutické	2 592	6 607
68	Výrobky z kamene sádry cementu osinku slídy	137 466	6 134
32	Výtažky taniny barvy pigmenty laky tmely apod.	98 907	5 472
38	Výrobky chemické různé	201 216	5 330
37	Výrobky fotografické a kinematografické	6 594	5 062
93	Zbraně střelivo části součásti příslušenství	6 646	4 278
48	Papír karton lepenka a výrobky	14 419	3 801
83	Výrobky různé z kovu obecných	30 026	3 288
76	Hliník a výrobky z hliníku	29 914	2 544
60	Textilie pletené nebo háčkové	31 620	2 365
34	Mýdlo přípravky prací mazací lešticí aj vosk	54 852	2 155
71	Perly drahokamy drahé kovy výrobky bižuterie	4	1 473

88	Letadla kosmické lodě jejich součásti části	434	1 360
69	Výrobky keramické	22 413	1 076
21	Přípravky potravinové různé	5 840	1 003
42	Výrobky kožené sedlářské řemenářské apod.	1 966	742
91	Hodiny hodinky a jejich části	97	726
25	Sůl síra zeminy a kameny sádra vápno cement	25 000	613
64	Obuv kamaše apod. výrobky části těchto výrobků	1 287	553
31	Hnojiva	9 500	471
92	Nástroje hudební části součásti příslušenství	20	447
74	Měď a výrobky z mědi	224	396
22	Nápoje tekutiny lihové ocet	14 112	327
95	Hračky hry potřeby sportovní	137	232
89	Plavidla námořní a říční	77	207
61	Oděvy doplňky oděvní pletené háčkované	467	206
79	Zinek a výrobky ze zinku	142	177
44	Dřevo uhlí dřevěné výrobky dřevěné	10 711	165
62	Oděvy doplňky oděvní jiné než pletené háčkované	28	105
35	Látky albuminoidní škroby klihy enzymy	2 000	56
01	Zvířata živá	8	39
49	Knihy noviny obrazy aj výř polygraf tištěné	62	16
58	Tkaniny speciální textilie vsívané krajky apod.	6	5
33	Silice rezinoidy přípravky kosmetické toaletní apod.	3	2
63	Výrobky textilní jiné oděvy obnošené hadry	1	1
80	Cín a výrobky z cínu	0	1
57	Koberce aj krytiny podlahové textilní	70	0

Zdroj: Český statistický úřad

Příloha 6 – Podkladová data

Tabulka 17: Podkladová data pro ekonometrický model

	objem exportu z ČR do Argentiny (mld.)	jednotkový vektor (1)	objem z ČR exportu (mld.)	objem z ČR do Latinské Ameriky (mld.)	objem exportu z ČR do Německa (mld.)	objem HDP ČR (mld.)	míra inflace v ČR (%)	vývoj kurzu EUR/CZK (Kč)	Vývoj kurzu ARS/CZK (Kč)	objem export z ČR (mld.) v minulém roce
rok	y _t	x ₁	x ₂	x ₃	x ₄	x ₅	x ₆	x ₇	x ₈	x ₉ = x _{2(t-1)}
1999	0,39	1	908,76	4,40	381,20	2080,80	2,10	36,14	30,81	834,23
2000	0,41	1	1121,10	6,15	453,52	2189,20	3,90	34,99	35,60	908,76
2001	0,38	1	1268,13	7,15	484,88	2352,20	4,70	31,87	37,45	1121,10
2002	0,22	1	1254,83	5,85	457,13	2464,40	1,80	31,51	26,52	1268,13
2003	0,46	1	1370,91	5,46	507,15	2577,10	0,10	32,47	9,11	1254,83
2004	0,60	1	1722,66	8,06	623,10	2814,80	2,80	30,53	8,93	1370,91
2005	0,77	1	1868,59	11,31	628,53	2983,90	1,90	28,93	7,77	1722,66
2006	0,82	1	2144,57	12,43	684,97	3222,40	2,50	27,59	7,79	1868,59
2007	0,85	1	2479,23	14,76	762,34	3535,50	2,80	26,59	6,94	2144,57
2008	0,73	1	2473,73	13,84	759,66	3689,00	6,30	26,34	5,62	2479,23
2009	5,00	1	2138,62	18,70	694,48	3628,10	1,00	26,34	5,87	2473,73
2010	1,14	1	2532,80	19,47	819,24	3667,60	1,50	25,25	4,81	2138,62
2011	1,52	1	2878,69	21,27	927,06	3807,20	1,90	25,83	4,61	2532,80
2012	1,37	1	3072,60	24,95	966,19	4041,90	3,30	25,25	4,59	2878,69
2013	1,93	1	3174,70	26,32	993,74	4077,30	1,40	27,49	3,89	3072,60
2014	1,89	1	3628,83	30,76	1161,24	4261,10	0,40	27,72	2,90	3174,70
2015	2,19	1	3883,25	34,14	1248,36	4477,00	0,30	27,03	2,78	3628,83
2016	2,20	1	3974,04	32,50	1286,72	4712,90	0,70	27,03	1,82	3883,25
2017	2,16	1	4244,59	35,77	1383,91	5049,90	2,50	27,02	1,61	3974,04
2018	1,66	1	4403,85	33,91	1426,36	5310,30	2,10	25,54	1,10	4244,59

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha 7 – Podkladová data v postupných diferencích

Tabulka 118: Podkladová data pro ekonometrický model - v postupných diferencích

	objem exportu z ČR do Argentiny (mld.)	jednotkový vektor (1)	objem z ČR (mld.)	objem exportu z ČR do Latinské Ameriky (mld.)	objem exportu z ČR do Německa (mld.)	objem HDP ČR (mld.)	míra inflace v ČR (%)	vývoj kurzu EUR/CZK (Kč)	Vývoj kurzu ARS/CZK (Kč)	objem export z ČR (mld.) v minulém roce
rok	y1	x ₁	x2	dif_x3	dif_x4	dif_x5	x6	x7	x8	dif_x9
1999	0,39	1	908,76				2,10	36,14	30,81	
2000	0,41	1	1121,10	1,75	72,32	108,40	3,90	34,99	35,60	74,53
2001	0,38	1	1268,13	0,99	31,36	163,00	4,70	31,87	37,45	212,34
2002	0,22	1	1254,83	-1,30	-27,74	112,20	1,80	31,51	26,52	147,03
2003	0,46	1	1370,91	-0,39	50,02	112,70	0,10	32,47	9,11	-13,30
2004	0,60	1	1722,66	2,60	115,95	237,70	2,80	30,53	8,93	116,08
2005	0,77	1	1868,59	3,26	5,43	169,10	1,90	28,93	7,77	351,75
2006	0,82	1	2144,57	1,12	56,44	238,50	2,50	27,59	7,79	145,93
2007	0,85	1	2479,23	2,33	77,37	313,10	2,80	26,59	6,94	275,99
2008	0,73	1	2473,73	-0,92	-2,68	153,50	6,30	26,34	5,62	334,66
2009	5,00	1	2138,62	4,86	-65,18	-60,90	1,00	26,34	5,87	-5,50
2010	1,14	1	2532,80	0,77	124,76	39,50	1,50	25,25	4,81	-335,11
2011	1,52	1	2878,69	1,80	107,82	139,60	1,90	25,83	4,61	394,17
2012	1,37	1	3072,60	3,68	39,13	234,70	3,30	25,25	4,59	345,89
2013	1,93	1	3174,70	1,37	27,55	35,40	1,40	27,49	3,89	193,91
2014	1,89	1	3628,83	4,45	167,50	183,80	0,40	27,72	2,90	102,11
2015	2,19	1	3883,25	3,38	87,12	215,90	0,30	27,03	2,78	454,12
2016	2,20	1	3974,04	-1,64	38,36	235,90	0,70	27,03	1,82	254,42
2017	2,16	1	4244,59	3,27	97,19	337,00	2,50	27,02	1,61	90,79
2018	1,66	1	4403,85	-1,86	42,45	260,40	2,10	25,54	1,10	270,55

Zdroj: Vlastní zpracování

